

کتابخانه موزه کشور ایران

تاسیس ۱۳۲۴ خورشیدی

مؤلف و مدیر { محمد رضا میرزا زمانی }
۱۳۹
۲

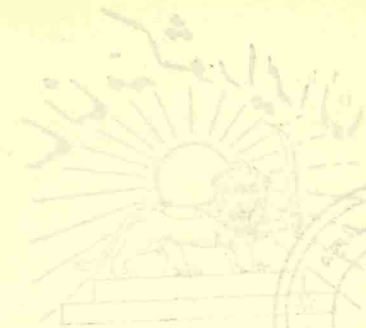
سال بیست و سوم ابتدائی
پایه مرکز محترم
۱۳۴۷ خورشیدی
۱۳۴۷/۱۷

۱۳۸۸-۸۹ قمری ۱۹۶۸-۶۹ میلادی

نقل مقالات و اقتباس مندرجات این سالنامه بدون
اجازه کتبی مؤلف و مدیر اکیداً ممنوع است

چاپ تابان

فرست مدرجان

تاریخ ۱۳۰۲

۸۷۱ / ۵

۷۳۶۱

۸۸۸۷۱

تاریخ ۱۳۰۲

فهرست مندرجات

موضوع	از صفحه	موضوع	از صفحه
تقویم سال	۷	هیئت دولت امیرعباس هویدا	۲۳۶
تاجگذاری شاهنشاه آریاءهر و	۱۹	وسازمان رسمی نخست وزیری	
علیاحضرت شهیدانوی ایران		سازمان وزارت فرهنگ و هنر	۲۳۹
چشم تاجگذاری	۸۵	زائله و پیش بینی	۲۴۱
مراسم تاجگذاری علیاحضرت	۸۸	اتلامیه حقوق بشر و یونسکو	۲۶۱
رضا شاه کبیر		اطلاق منابع و معادن ایران	۲۶۶
دانشگاه تهران	۹۸	از اشعار سرشار شمالی	۲۶۹
دانشکده ادبیات دانشگاه تهران	۱۰۱	قطب سلسله نعمت الهی	۲۷۳
دانشکده پزشکی دانشگاه تهران	۱۱۱	نحصارات اقتصادی	۲۷۷
دانشکده فنی دانشگاه تهران	۱۱۷	میتو لوزی و بعثت اندیشه در یونان	۲۸۶
دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران	۱۲۱	آبایا بشر از طول عمر بیشتری	۲۹۴
دانشکده علوم دانشگاه تهران	۱۲۹	بر خوردار میشود	
دانشکده هنرهای زیبا	۱۳۸	دستگاه قضائی کشور	۳۰۱
دانشکده داروسازی	۱۴۴	نگاهداجمالی بتاریخ تقابلی سیاسی	۳۰۷
دانشکده الهیات و معارف اسلامی	۱۴۹	در ایران	
دانشکده کشاورزی «کرج»	۱۵۳	راهی بسوی افلاک	۳۱۲
دانشکده علوم تربیتی	۱۵۶	سابقه کشتی رانی در کارون	۳۲۱
هؤسه آموزشی و تحقیقات تعاونی	۱۶۱	سه گیمه آرام بخش	۳۲۷
دانشکده جنگلداری «کرج»	۱۶۵	در کنفرانس استکهلم	۳۲۸
هنر سرای عالی	۱۶۹	خانواده و نوجوانان	۳۳۸
دانشکده کشاورزی رضائیه	۱۷۲	روش صنعتی تهیه آهن و فولاد	۳۴۲
دانشگاه پهلوی	۱۷۴	اعاده حیثیت	۳۴۳
دانشگاه گندی شاهپور	۱۸۸	خشم زمین	۳۴۶
دانشکده حقوق دانشگاه تهران	۱۹۴	انتخاب نایب السلطنه	۳۵۱
دانشکده نفت آبادان	۲۰۷	آرژوی ازدواج	۳۵۳
دانشگاه مشهد	۲۱۵	هوش صنعتی	۳۶۳
دانشکده پزشکی مشهد	۲۲۲	رژیم غذایی در کم خونی ها	۳۶۸
دانشکده ادبیات مشهد	۲۲۴	چگونگی فشار خون خود را	۳۷۰
دانشکده معقول و منقول مشهد	۲۲۷	پایین نگاه داریم	
دانشکده علوم مشهد	۲۲۸	چند کلمه درباره دندانها	۳۸۰
دانشکده دندان پزشکی مشهد	۲۳۱	پروردگار عشق	۳۸۴
سازمان وزارت دربار شاهنشاهی	۲۳۲	وزارت دارائی	۳۸۵
هیئت رئیسه مجلس سنا	۲۳۴	وزرای دارائی از صدر مشروطیت	۳۹۰
هیئت رئیسه مجلس شورای ملی	۲۳۵	سازمان وزارت اطلاعات	۳۹۴

اردیبهشت

ملاحظات

ملاحظات

روز	مهر	خرداد	ملاحظات	مهر	خرداد	ملاحظات
۱	۲۲	۱	یکشنبه	۱۹۶۸	۱۳۸۸	۱۳۴۷
۲	۲۳	۲	دوشنبه			
۳	۲۴	۳	سه‌شنبه			
۴	۲۵	۴	چهارشنبه			
۵	۲۶	۵	پنجشنبه			
۶	۲۷	۶	جمعه			
۷	۲۸	۷	شنبه			
۸	۲۹	۸	یکشنبه			
۹	۳۰	۹	دوشنبه			
۱۰	۱ ع	۱۰	سه‌شنبه			
۱۱	۲	۱۱	چهارشنبه			
۱۲	۳	۱۲	پنجشنبه			
۱۳	۴	۱۳	جمعه			
۱۴	۵	۱۴	شنبه			
۱۵	۶	۱۵	یکشنبه			
۱۶	۷	۱۶	دوشنبه			
۱۷	۸	۱۷	سه‌شنبه			
۱۸	۹	۱۸	چهارشنبه			
۱۹	۱۰	۱۹	پنجشنبه			
۲۰	۱۱	۲۰	جمعه			
۲۱	۱۲	۲۱	شنبه			
۲۲	۱۳	۲۲	یکشنبه			
۲۳	۱۴	۲۳	دوشنبه			
۲۴	۱۵	۲۴	سه‌شنبه			
۲۵	۱۶	۲۵	چهارشنبه			
۲۶	۱۷	۲۶	پنجشنبه			
۲۷	۱۸	۲۷	جمعه			
۲۸	۱۹	۲۸	شنبه			
۲۹	۲۰	۲۹	یکشنبه			
۳۰	۲۱	۳۰	دوشنبه			
۳۱	۲۲	۳۱	سه‌شنبه			
	۲۳		چهارشنبه			
	۲۴		پنجشنبه			
	۲۵		جمعه			
	۲۶		شنبه			
	۲۷		یکشنبه			
	۲۸		دوشنبه			
	۲۹		سه‌شنبه			
	۳۰		چهارشنبه			
	۳۱		پنجشنبه			

رحلت حضرت رسول (ص) و شهادت امام حسن (ع) تعطیل

میلاد حضرت رسول اکرم (ص) - تعطیل

اربعین - تعطیل

ملاحظات	اردیبهشت			ایام هفته
	مهرم	آوریل	۱۳۸۸	
	۱۳۸۸	۱۹۶۸	۱۳۸۸	۱۳۸۷
	۲۲	۲۱	۱	یکشنبه
	۲۳	۲۲	۲	دوشنبه
	۲۴	۲۳	۳	سه‌شنبه
	۲۵	۲۴	۴	چهارشنبه
	۲۶	۲۵	۵	پنجشنبه
	۲۷	۲۶	۶	جمعه
	۲۸	۲۷	۷	شنبه
	۲۹	۲۸	۸	یکشنبه
	۳۰	۲۹	۹	دوشنبه
	۱	۳۰	۱۰	سه‌شنبه
	۲	۱	۱۱	چهارشنبه
	۳	۲	۱۲	پنجشنبه
	۴	۳	۱۳	جمعه
	۵	۴	۱۴	شنبه
	۶	۵	۱۵	یکشنبه
	۷	۶	۱۶	دوشنبه
	۸	۷	۱۷	سه‌شنبه
	۹	۸	۱۸	چهارشنبه
	۱۰	۹	۱۹	پنجشنبه
	۱۱	۱۰	۲۰	جمعه
	۱۲	۱۱	۲۱	شنبه
	۱۳	۱۲	۲۲	یکشنبه
	۱۴	۱۳	۲۳	دوشنبه
	۱۵	۱۴	۲۴	سه‌شنبه
	۱۶	۱۵	۲۵	چهارشنبه
	۱۷	۱۶	۲۶	پنجشنبه
	۱۸	۱۷	۲۷	جمعه
	۱۹	۱۸	۲۸	شنبه
	۲۰	۱۹	۲۹	یکشنبه
	۲۱	۲۰	۳۰	دوشنبه
		۲۱	۳۱	سه‌شنبه

اربعین - تعطیل

ملاحظات	خرداد			ایام هفته
	صفر	مهر	۱۳۸۸	
	۱۳۸۸	۱۹۶۸	۱۳۸۸	۱۳۸۷
	۲۴	۲۲	۱	چهارشنبه
	۲۵	۲۳	۲	پنجشنبه
	۲۶	۲۴	۳	جمعه
	۲۷	۲۵	۴	شنبه
رحلت حضرت رسول (ص) و	۲۸	۲۶	۵	یکشنبه
شهادت امام حسن (ع) تعطیل	۲۹	۲۷	۶	دوشنبه
	۳۰	۲۸	۷	سه‌شنبه
	۱	۲۹	۸	چهارشنبه
	۲	۳۰	۹	پنجشنبه
	۳	۱	۱۰	جمعه
	۴	۲	۱۱	شنبه
	۵	۳	۱۲	یکشنبه
	۶	۴	۱۳	دوشنبه
	۷	۵	۱۴	سه‌شنبه
	۸	۶	۱۵	چهارشنبه
	۹	۷	۱۶	پنجشنبه
	۱۰	۸	۱۷	جمعه
	۱۱	۹	۱۸	شنبه
	۱۲	۱۰	۱۹	یکشنبه
	۱۳	۱۱	۲۰	دوشنبه
	۱۴	۱۲	۲۱	سه‌شنبه
	۱۵	۱۳	۲۲	چهارشنبه
	۱۶	۱۴	۲۳	پنجشنبه
میلاد حضرت رسول اکرم (ص) - تعطیل	۱۷	۱۵	۲۴	جمعه
	۱۸	۱۶	۲۵	شنبه
	۱۹	۱۷	۲۶	یکشنبه
	۲۰	۱۸	۲۷	دوشنبه
	۲۱	۱۹	۲۸	سه‌شنبه
	۲۲	۲۰	۲۹	چهارشنبه
	۲۳	۲۱	۳۰	پنجشنبه
	۲۴	۲۲	۳۱	جمعه

تیسر	ع ۱		ژوئن	ملاحظات
	۱۳۴۷	۱۳۸۸		
شبه	۱	۲۵	۲۲	
یکشنبه	۲	۲۶	۲۳	
دوشنبه	۳	۲۷	۲۴	
سه‌شنبه	۴	۲۸	۲۵	
چهارشنبه	۵	۲۹	۲۶	
پنجشنبه	۶	۳۰	۲۷	
جمعه	۷	ع ۲	۲۸	
شنبه	۸	۲	۲۹	
یکشنبه	۹	۳	۳۰	
دوشنبه	۱۰	۴	ژوئیه	
سه‌شنبه	۱۱	۵	۲	
چهارشنبه	۱۲	۶	۳	
پنجشنبه	۱۳	۷	۴	
جمعه	۱۴	۸	۵	
شنبه	۱۵	۹	۶	
یکشنبه	۱۶	۱۰	۷	
دوشنبه	۱۷	۱۱	۸	
سه‌شنبه	۱۸	۱۲	۹	
چهارشنبه	۱۹	۱۳	۱۰	
پنجشنبه	۲۰	۱۴	۱۱	
جمعه	۲۱	۱۵	۱۲	
شنبه	۲۲	۱۶	۱۳	
یکشنبه	۲۳	۱۷	۱۴	
دوشنبه	۲۴	۱۸	۱۵	
سه‌شنبه	۲۵	۱۹	۱۶	
چهارشنبه	۲۶	۲۰	۱۷	
پنجشنبه	۲۷	۲۱	۱۸	
جمعه	۲۸	۲۲	۱۹	
شنبه	۲۹	۲۳	۲۰	
یکشنبه	۳۰	۲۴	۲۱	
دوشنبه	۳۱	۲۵	۲۲	

امرداد	ع ۲		ژویه	ملاحظات
	۱۳۴۷	۱۳۸۸		
ایام هفته	۱	۲۶	۲۳	
شنبه	۲	۲۷	۲۴	
یکشنبه	۳	۲۸	۲۵	
دوشنبه	۴	۲۹	۲۶	
سه‌شنبه	۵	ج ۱	۲۷	
چهارشنبه	۶	۲	۲۸	
پنجشنبه	۷	۳	۲۹	
جمعه	۸	۴	۳۰	
شنبه	۹	۵	۳۱	
یکشنبه	۱۰	۶	اوت	
دوشنبه	۱۱	۷	۲	
سه‌شنبه	۱۲	۸	۳	
چهارشنبه	۱۳	۹	۴	
پنجشنبه	۱۴	۱۰	۵	جشن مشروطیت - تعطیل
جمعه	۱۵	۱۱	۶	
شنبه	۱۶	۱۲	۷	
یکشنبه	۱۷	۱۳	۸	
دوشنبه	۱۸	۱۴	۹	
سه‌شنبه	۱۹	۱۵	۱۰	
چهارشنبه	۲۰	۱۶	۱۱	
پنجشنبه	۲۱	۱۷	۱۲	
جمعه	۲۲	۱۸	۱۳	
شنبه	۲۳	۱۹	۱۴	
یکشنبه	۲۴	۲۰	۱۵	
دوشنبه	۲۵	۲۱	۱۶	
سه‌شنبه	۲۶	۲۲	۱۷	
چهارشنبه	۲۷	۲۳	۱۸	
پنجشنبه	۲۸	۲۴	۱۹	قیام ۲۸ امرداد - تعطیل
جمعه	۲۹	۲۵	۲۰	
شنبه	۳۰	۲۶	۲۱	
یکشنبه	۳۱	۲۷	۲۲	

شهر یوز				مهر				ملاحظات			
ایام هفته				ایام هفته							
۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	ج	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	ج	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	ملاحظات
۱	۲۸	۲۳	جمع	۱	۲۹	۲۳	دوشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۲	۲۹	۲۴	شنبه	۲	رجب	۲۴	سهشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۳	۳۰	۲۵	یکشنبه	۳	۲	۲۵	چهارشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۴	ج ۲	۲۶	دوشنبه	۴	۳	۲۶	پنجشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۵	۲	۲۷	سهشنبه	۵	۴	۲۷	جمعه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۶	۳	۲۸	چهارشنبه	۶	۵	۲۸	شنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۷	۴	۲۹	پنجشنبه	۷	۶	۲۹	یکشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۸	۵	۳۰	جمعه	۸	۷	۳۰	دوشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۹	۶	۳۱	شنبه	۹	۸	اکتبر	سهشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۱۰	۷	سپتامبر	یکشنبه	۱۰	۹	۲	چهارشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۱۱	۸	۲	دوشنبه	۱۱	۱۰	۳	پنجشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۱۲	۹	۳	سهشنبه	۱۲	۱۱	۴	جمعه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۱۳	۱۰	۴	چهارشنبه	۱۳	۱۲	۵	شنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۱۴	۱۱	۵	پنجشنبه	۱۴	۱۳	۶	یکشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	میلا د حضرت امیر (ع) - تعطیل
۱۵	۱۲	۶	جمعه	۱۵	۱۴	۷	دوشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۱۶	۱۳	۷	شنبه	۱۶	۱۵	۸	سهشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۱۷	۱۴	۸	یکشنبه	۱۷	۱۶	۹	چهارشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۱۸	۱۵	۹	دوشنبه	۱۸	۱۷	۱۰	پنجشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۱۹	۱۶	۱۰	سهشنبه	۱۹	۱۸	۱۱	جمعه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۲۰	۱۷	۱۱	چهارشنبه	۲۰	۱۹	۱۲	شنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۲۱	۱۸	۱۲	یکشنبه	۲۱	۲۰	۱۳	یکشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	روز خانه انصاف
۲۲	۱۹	۱۳	دوشنبه	۲۲	۲۱	۱۴	دوشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	تولد علیا حضرت فرح پهلوی
۲۳	۲۰	۱۴	سهشنبه	۲۳	۲۲	۱۵	سهشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۲۴	۲۱	۱۵	چهارشنبه	۲۴	۲۳	۱۶	چهارشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	شهبانوی ایران
۲۵	۲۲	۱۶	پنجشنبه	۲۵	۲۴	۱۷	پنجشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۲۶	۲۳	۱۷	جمعه	۲۶	۲۵	۱۸	جمعه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۲۷	۲۴	۱۸	شنبه	۲۷	۲۶	۱۹	شنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۲۸	۲۵	۱۹	یکشنبه	۲۸	۲۷	۲۰	یکشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	میث حضرت رسول (ص) - تعطیل
۲۹	۲۶	۲۰	دوشنبه	۲۹	۲۸	۲۱	دوشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۳۰	۲۷	۲۱	سهشنبه	۳۰	۲۹	۲۲	سهشنبه	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	
۳۱	۲۸	۲۲	یکشنبه			۲۳		۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸	

ملاحظات	آبان			اکتبر	رجب	ملاحظات
	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸			
	۱	۲	۳	۲۳	۳۰	چهارشنبه
	۲	۳	۴	۲۴	شعبان	پنجشنبه
	۳	۴	۵	۲۵	۲	جمعه
	۴	۵	۶	۲۶	۳	شنبه
	۵	۶	۷	۲۷	۴	یکشنبه
	۶	۷	۸	۲۸	۵	دوشنبه
	۷	۸	۹	۲۹	۶	سه‌شنبه
	۸	۹	۱۰	۳۰	۷	چهارشنبه
	۹	۱۰	۱۱	۳۱	۸	پنجشنبه
	۱۰	۱۱	۱۲	نوامبر	۹	جمعه
	۱۱	۱۲	۱۳	۲	۱۰	شنبه
	۱۲	۱۳	۱۴	۳	۱۱	یکشنبه
	۱۳	۱۴	۱۵	۴	۱۲	دوشنبه
	۱۴	۱۵	۱۶	۵	۱۳	سه‌شنبه
	۱۵	۱۶	۱۷	۶	۱۴	چهارشنبه
	۱۶	۱۷	۱۸	۷	۱۵	پنجشنبه
	۱۷	۱۸	۱۹	۸	۱۶	جمعه
	۱۸	۱۹	۲۰	۹	۱۷	شنبه
	۱۹	۲۰	۲۱	۱۰	۱۸	یکشنبه
	۲۰	۲۱	۲۲	۱۱	۱۹	دوشنبه
	۲۱	۲۲	۲۳	۱۲	۲۰	سه‌شنبه
	۲۲	۲۳	۲۴	۱۳	۲۱	چهارشنبه
	۲۳	۲۴	۲۵	۱۴	۲۲	پنجشنبه
	۲۴	۲۵	۲۶	۱۵	۲۳	جمعه
	۲۵	۲۶	۲۷	۱۶	۲۴	شنبه
	۲۶	۲۷	۲۸	۱۷	۲۵	یکشنبه
	۲۷	۲۸	۲۹	۱۸	۲۶	دوشنبه
	۲۸	۲۹	۳۰	۱۹	۲۷	سه‌شنبه
	۲۹	شوال		۲۰	۲۸	چهارشنبه
	۳۰			۲۱	۲۹	پنجشنبه

{ میلاد حضرت امام حسین (ع)
(و شاهنشاه آریامهر (تعطیل))

تولد و الاحضرت رضا پهلوی و لبعهد

میلاد حضرت قائم (ع) تعطیل

ملاحظات	آذر			نوامبر	رمضان	ملاحظات
	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۹۶۸			
	۱	۲	۳	۲۲	۱	جمعه
	۲	۳	۴	۲۳	۲	شنبه
	۳	۴	۵	۲۴	۳	یکشنبه
	۴	۵	۶	۲۵	۴	دوشنبه
	۵	۶	۷	۲۶	۵	سه‌شنبه
	۶	۷	۸	۲۷	۶	چهارشنبه
	۷	۸	۹	۲۸	۷	پنجشنبه
	۸	۹	۱۰	۲۹	۸	جمعه
	۹	۱۰	۱۱	۳۰	۹	شنبه
	۱۰	۱۱	۱۲	دسامبر	۱۰	یکشنبه
	۱۱	۱۲	۱۳	۲	۱۱	دوشنبه
	۱۲	۱۳	۱۴	۳	۱۲	سه‌شنبه
	۱۳	۱۴	۱۵	۴	۱۳	چهارشنبه
	۱۴	۱۵	۱۶	۵	۱۴	پنجشنبه
	۱۵	۱۶	۱۷	۶	۱۵	جمعه
	۱۶	۱۷	۱۸	۷	۱۶	شنبه
	۱۷	۱۸	۱۹	۸	۱۷	یکشنبه
	۱۸	۱۹	۲۰	۹	۱۸	دوشنبه
ضربت خوردن حضرت امیر (ع) تعطیل	۱۹	۲۰	۲۱	۱۰	۱۹	سه‌شنبه
} شهادت حضرت امیر (ع) و روز نجات آذربایجان تعطیل	۲۰	۲۱	۲۲	۱۱	۲۰	چهارشنبه
	۲۱	۲۲	۲۳	۱۲	۲۱	پنجشنبه
	۲۲	۲۳	۲۴	۱۳	۲۲	جمعه
	۲۳	۲۴	۲۵	۱۴	۲۳	شنبه
	۲۴	۲۵	۲۶	۱۵	۲۴	یکشنبه
	۲۵	۲۶	۲۷	۱۶	۲۵	دوشنبه
	۲۶	۲۷	۲۸	۱۷	۲۶	سه‌شنبه
	۲۷	۲۸	۲۹	۱۸	۲۷	چهارشنبه
	۲۸	۲۹	۳۰	۱۹	۲۸	پنجشنبه
	۲۹	شوال		۲۰	۲۹	جمعه
عید فطر (تعطیل)	۳۰			۲۱	شوال	شنبه

ملاحظات	بهمن			ایام هفته
	ذی قعدة	ژانویه	ژانویه	
	۱۳۸۸	۱۹۶۹	۱۳۴۷	
	۲	۲۱	۱	سه شنبه
	۳	۲۲	۲	چهارشنبه
	۴	۲۳	۳	پنجشنبه
	۵	۲۴	۴	جمعه
	۶	۲۵	۵	شنبه
	۷	۲۶	۶	یکشنبه
	۸	۲۷	۷	دوشنبه
	۹	۲۸	۸	سه شنبه
	۱۰	۲۹	۹	چهارشنبه
ميلاد حضرت رضا (ع) تعطیل	۱۱	۳۰	۱۰	پنجشنبه
	۱۲	۳۱	۱۱	جمعه
	۱۳	فوریه	۱۲	شنبه
	۱۴	۲	۱۳	یکشنبه
	۱۵	۳	۱۴	دوشنبه
	۱۶	۴	۱۵	سه شنبه
	۱۷	۵	۱۶	چهارشنبه
	۱۸	۶	۱۷	پنجشنبه
	۱۹	۷	۱۸	جمعه
	۲۰	۸	۱۹	شنبه
	۲۱	۹	۲۰	یکشنبه
	۲۲	۱۰	۲۱	دوشنبه
	۲۳	۱۱	۲۲	سه شنبه
	۲۴	۱۲	۲۳	چهارشنبه
	۲۵	۱۳	۲۴	پنجشنبه
	۲۶	۱۴	۲۵	جمعه
	۲۷	۱۵	۲۶	شنبه
	۲۸	۱۶	۲۷	یکشنبه
	۲۹	۱۷	۲۸	دوشنبه
	۲۹	۱۸	۲۹	سه شنبه
	۲	۱۹	۳۰	چهارشنبه

ملاحظات	دی			
	دسامبر	شوال	ایام هفته	
	۱۹۶۸	۱۳۸۸	۱۳۴۷	
	۲۲	۲	۱	یکشنبه
	۲۳	۳	۲	دوشنبه
	۲۴	۴	۳	سه شنبه
	۲۵	۵	۴	چهارشنبه
	۲۶	۶	۵	پنجشنبه
	۲۷	۷	۶	جمعه
	۲۸	۸	۷	شنبه
	۲۹	۹	۸	یکشنبه
	۳۰	۱۰	۹	دوشنبه
	۳۱	۱۱	۱۰	سه شنبه
اول سال ۱۹۶۹ میلادی	ژانویه	۱۲	۱۱	چهارشنبه
	۲	۱۳	۱۲	پنجشنبه
	۳	۱۴	۱۳	جمعه
	۴	۱۵	۱۴	شنبه
	۵	۱۶	۱۵	یکشنبه
	۶	۱۷	۱۶	دوشنبه
	۷	۱۸	۱۷	سه شنبه
	۸	۱۹	۱۸	چهارشنبه
	۹	۲۰	۱۹	پنجشنبه
	۱۰	۲۱	۲۰	جمعه
	۱۱	۲۲	۲۱	شنبه
	۱۲	۲۳	۲۲	یکشنبه
	۱۳	۲۴	۲۳	دوشنبه
رحلت امام جعفر صادق (ع) - تعطیل	۱۴	۲۵	۲۴	سه شنبه
	۱۵	۲۶	۲۵	چهارشنبه
	۱۶	۲۷	۲۶	پنجشنبه
	۱۷	۲۸	۲۷	جمعه
	۱۸	۲۹	۲۸	شنبه
	۱۹	۳۰	۲۹	یکشنبه
	۲۰	ذی قعدة	۳۰	دوشنبه

اسفند			ذیحجه	فوریه	ملاحظات
ایام هفته	۱۳۴۷	۱۳۸۸	۱۳۸۸	۱۹۶۹	
پنجشنبه	۱	۳	۲۰		
جمعه	۲	۴	۲۱		
شنبه	۳	۵	۲۲		
یکشنبه	۴	۶	۲۳		
دوشنبه	۵	۷	۲۴		
سه‌شنبه	۶	۸	۲۵		
چهارشنبه	۷	۹	۲۶		
پنجشنبه	۸	۱۰	۲۷	عید قربان - تعطیل	
جمعه	۹	۱۱	۲۸		
شنبه	۱۰	۱۲	۲۹	مارس	
یکشنبه	۱۱	۱۳	۲		
دوشنبه	۱۲	۱۴	۳		
سه‌شنبه	۱۳	۱۵	۴		
چهارشنبه	۱۴	۱۶	۵		
پنجشنبه	۱۵	۱۷	۶		
جمعه	۱۶	۱۸	۷	عید غدیر خم - تعطیل	
شنبه	۱۷	۱۹	۸		
یکشنبه	۱۸	۲۰	۹		
دوشنبه	۱۹	۲۱	۱۰		
سه‌شنبه	۲۰	۲۲	۱۱		
چهارشنبه	۲۱	۲۳	۱۲		
پنجشنبه	۲۲	۲۴	۱۳		
جمعه	۲۳	۲۵	۱۴		
شنبه	۲۴	۲۶	۱۵		
یکشنبه	۲۵	۲۷	۱۶		
دوشنبه	۲۶	۲۸	۱۷		
سه‌شنبه	۲۷	۲۹	۱۸		
چهارشنبه	۲۸	۳۰	۱۹		
پنجشنبه	۲۹	محرم	۲۰	اول سال ۱۳۸۹ قمری	

تاجگذاری

علیحضرت همایون محمد رضا پهلوی آریامهر شاهنشاه ایران

و علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران

چهارم آبانماه ۱۳۴۶

بمنظور برگزاری جشن تاجگذاری علیاحضرت همایون محمدرضا پهلوی آریامهر شاهنشاه ایران و علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران در تاریخ چهارم اسفند ماه ۱۳۴۵ خورشیدی فرمان تشکیل شورائی بنام شورای عالی تاجگذاری بریاست تیمسار سپهبد مرتضی یزدان پناه صادر گردید .

باستناد فرمان صادره اعضای شورای عالی انتخاب و سازمان شورای عالی تاجگذاری برای تهیه برنامه‌های مربوطه تشکیل شد و اقدامات و تدارکات لازم در مرکز و شهرستانها بعمل آمد و برنامه تاجگذاری نیز بتصویب رسید که در نتیجه در روز چهارم آبان ماه ۱۳۴۶ تاجگذاری علیاحضرتین با تشریفات مخصوص و بنحو باشکوهی طبق برنامه انجام و برگزار گردید. این سالنامه از نظر اهمیت موضوع برای ثبت تاریخ عین مندرجات برنامه تاجگذاری و آنچه را که سازمان شورای عالی تاجگذاری در مقدمه برنامه نامبرده آورده است بطور کامل درج مینماید :

خرما سروی کز آن آرایش بستان کنند
جاودان برپای باد و استوار و بی گزند
نامرادیها نگیرد هرگز از آن دل سراغ
تا جهان باشد بود رخسند و گیتی فروز
بیشمار است آفتاب و سایه یزدان یکیست
آریامهر آن شهنشاهی که از برنا و پیر
ای سزوار ستایش دیر زی جاوید زی
پایه آن خسروانی تخت بنهادی بداد
خانه بیداد ویران کردای زانرو کنون
داد چون باشد بر آرند آنها از زیر خاک
سدی از دانش بروی رنج و بیماری کشند
بر نوآموزان بیاموزند اسرار هنر
معدلت گستر شهنشاهها خطیبان بی خلاف
هر چه دشوار است آسان کرده ایمانت بلی
این سخن از گفته پیشینیان در خاطر است
چهره شه گر بشکند گلها بیارایند چهر
فکن ایشه نوگلان را گوشه چشمی بههر
تا طراوت را مثل بر شاخه سوری زند

سایه افکن رایت عالیت بر این ملک باد

تا ز قنبر خاک را چون روضه رضوان کنند

روشنا شمعی که اورا زینت ایوان کنند
کلبه‌ای کانجا غربی را شی میهمان کنند
کاندران یاران یکدل رازها پنهان کنند
آفتابی کش برتبت سایه یزدان کنند
این صفت را ویژه شاهنشاه ایران کنند
چشم بر حکمش نهند و گوش بر فرمان کنند
تا درودت بیشمار و حمد بی پایان کنند
ز آنکه شاهان نام را از داد آبادان کنند
مردم این خاک کهن را باز آبادان کنند
دشتهای خنک را یکر سرابستان کنند
ریشه هر درد را جویند و بس درمان کنند
عالمان با عمل از طفل ایجدخوان کنند
خطبه بر نام تو پس بر نام نوشروان کنند
کارهای صعب را با نیروی ایمان کنند
زبید از آویزه‌اش مردم بگوش جان کنند
ور دژم گردد بر زیر برگ رخ پنهان کنند
تا ز کشی باغ را رشک نگارستان کنند
تا لطافت را بنام قطره باران کنند

قسیده از دکتر لطفعلی صورتگر

تألیف و تصنیف: دکتر لطفعلی صورتگر

تألیف و تصنیف: دکتر لطفعلی صورتگر

تألیف و تصنیف: دکتر لطفعلی صورتگر

تألیف و تصنیف: دکتر لطفعلی صورتگر

تألیف و تصنیف: دکتر لطفعلی صورتگر

تألیف و تصنیف: دکتر لطفعلی صورتگر

اعلیحضرت محمد رضا پهلوی آریامهر

شاهنشاه ایران

دیباچه

در این ایام ملت ایران خود را با اشتیاق فراوان برای برگزاری جشن بزرگی که سالها در انتظار آن بود آماده میکند زیرا در روز فرخنده چهارم آبان ۱۳۴۶ که مقارن با سالروز میلاد مسعود شاهنشاه آریامهر است اعلیحضرت همایون محمدرضا پهلوی آریامهر شاهنشاه ایران و شهبانوی ارجمند و گرامی ما ضمن آئین پرشکوهی تاج بر سر خواهند نهاد و بار دیگر درهای شادمانی و سرافرازی را بروی ایرانیان خواهند گشاد.

شورای عالی تاجگذاری سزاوار میداند بمناسبت نزدیک شدن آن روز مبارک در مقدمه این برنامه شمه‌ای از سابقه این سنت دیرین و رابطه خاص آن با خصوصیات تاریخ و تمدن کهنسال این سرزمین و نیز مختصری درباره اهمیت مراسمی که ایرانیان و دوستداران ایران در سراسر جهان از دور و نزدیک شاهد جلال و جمال آن خواهند بود و هر کدام بنوعی از صمیم قلب در آن شرکت خواهند کرد یادآوری کند.

پهلوانان زنده داستان
تاریخ و تمدن کهنسال

بخش اول

آئین تاجگذاری و اهمیت آن در تاریخ شاهنشاهی ایران

شاهنشاهی هخامنشی و تأثیر آن در مراسم درباری ایران و سایر کشورها
هنوز بر پژوهندگان روشن نشده که کدامین شهر یار در کدامین کشور نخستین بار رسم تاجگذاری را بنیان نهاد. فردوسی بزرگ نیز در شاهنامه جاویدان خود و در آغاز داستان بر تخت نشستن کیومرث پرشی را که تاکنون بی پاسخ مانده است بدینگونه بیان میکند:

سخنگوی دهقان چه گوید نخست

که نام بزرگی بگیتی که جست؟

که بود آنکه دیهیم بر سر نهاد؟

ندارد کس از روزگاران بیاد...

سپس باستناد روایات ایرانی میفرماید:

... پژوهنده نامه باستان

که از پهلوانان زند داستان

چنین گفت کائین تخت و کلاه

کیومرث آورد کاو بود شاه...

با این وصف تردیدی نیست که تاجگذاری از دیرباز در اکثر کشورهای پادشاهی از سنن و وقایع مهم بشمار میرفته و امروز نیز یکی از والاترین و پرمعنی‌ترین مراسم سلطنت و شهریاری است.

بی آنکه در این مختصر دعوی تحقیقی جامع و مشروح شامل شواهد و مدارک و جزئیات مربوط بچگونگی آئین تاجگذاری فرمانروایان ایرانی در ادوار مختلف در کار باشد به اجمال میتوان گفت که بحکایت تاریخ نویسان و داستان سرایان و شهادت سنگ نبشته‌ها و نقوشی که بیاکان ما بر سینه کوهها و دیواره کاخها نگاشته‌اند تاجگذاری در تاریخ شاهنشاهی دو هزار و پانصد ساله ایران و حتی شاید پیش از آن رسمی رایج بوده و احتمالاً سوابق آن تا عمق دوران ماقبل تاریخ این سرزمین ریشه دوانده است.

اگر نمیتوان ابداع رسم تاجگذاری را مطلقاً بایرانیان قدیم نسبت داد و یامدعی سرایت این رسم از کشور ما بسایر کشورهای جهان شد بجهت مختلف می‌توان گفت که قسمتی از تشریفات مربوط به تاجگذاری آنچنانکه هنور در اغلب کشورها رواج دارد یا از ایران باستان اقتباس شده و یا لاقلاً از تأثیر و نفوذ تشریفات رایج در سرزمین کهنسال ما برکنار نمانده است. علت این تأثیر نیز روشن است و با صرف نظر از شواهد و قرائن متعدد تاریخی که در این جا ضرورت و مجال اشاره بآنها وجود ندارد کافی است که فقط يك نکته اساسی بعنوان دلیل کلتی و حسّی ذکر شود

تا آنجا که تاریخ بیاد دارد هخامنشیان مؤسس نخستین شاهنشاهی بزرگ در جهان بوده‌اند و در قسمت اعظم دنیای متمدن آن زمان که شامل بخش مهمی از سه قاره آسیا و اروپا و افریقا میشود فرمان میرانده‌اند. بهمین سبب بشری که در تواریخ مضبوط است اغلب رسوم و اصول و معتقدات جاری در آن شاهنشاهی در زمینه‌های مختلف فکری و مذهبی و کشورداری

۱ البته بسبب تأثیر و نفوذ تمدن‌های جهان در یکدیگر شاهنشاهان ایران هم پاره‌ای از تشریفات یا لوازم تاجگذاری را از سایر کشورها فراگرفته‌اند ولی بطوری که در متن مذکور است در این نفوذ مقابل سهم تأثیر رسوم ایرانی بیشتر بوده‌است.

علیا حضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران

و جهانداری و غیره سرزمین‌ها و اقوام و ادیان دیگر را در این سه قاره تحت تأثیر خود گرفت. از این رو بعید است که قسمت قابل توجهی از تشریفات تاجگذاری هخامنشیان نیز عیناً یا با تغییرات و تصرفاتی مورد تقلید یا اقتباس پادشاهان زیر دست و معاصر در قلمرو فرمانروائی یا نفوذ سلطنت شاهنشاهی هخامنشی (و شاهنشاهی اشکانی و ساسانی در قرون بعد) واقع نشده و همچنین در آئین تاجگذاری امپراطوری‌های عظیم یا پادشاهان دیگر که در طول تاریخ و در مناطق مختلف در صفحه گیتی پدید آمدند مؤثر نیفتاده باشد.

رابطه دیرین مفهوم شاهنشاهی با عقاید دینی ایرانیان

در این تأثیر عامل مهم دیگری نیز در کار بود که بتدریج از درآمیختن و بهم پیوستن مفاهیم روحانی و مذهبی و سیاسی.

اصطلاحات «پادشاه» و «شاهنشاه» و «شاهنشاهی» در ذهن و ضمیر ایرانیان قدیم پدید آمد و آثار آن در آئین بر تخت نشستن و تاجگذاری شاهنشاهان ایران آشکار شد و در پهنه زمان و مکان کمابیش با اقوام و ملل دیگر سرایت کرد.

در توضیح این مطلب باختصار یادآوری میشود که پادشاهی و خصوصاً شاهنشاهی در ایران هخامنشی فقط یک پدیده سیاسی نبود بلکه بر اثر تحولات فکری و مذهبی شعبه بزرگی از قوم آریائی که چندبار چند شاخه از آن چندین قرن قبل از سلطنت کوروش کبیر و خاندانش مانند موجهای پی‌پی بتدریج سرتاسر سرزمین ما را فراگرفت و نام خود را نیز بان داد عاقبت با ظهور زرتشت و بهرکت اصلاحات مذهبی و شیوع آئین یگانه پرستی او برتری آهورامزدا در عالم علوی بر سایر خدایان پیشین آریائی و ایرانی محرز گردید و بموازات این تحول در معتقدات مذهبی، تحول دیگری نیز با تأسیس سلسله هخامنشی در مفهوم پادشاهی بر این قوم بزرگ پدید آمد یعنی همچنانکه آهورامزدا در کیش

علیا حضرت ملکه پهلوی

زرتشت خدای بزرگ و بی‌همتای جهان هستی و به تعبیری دیگر خدای خدایان شد پادشاه هخامنشی نیز بمنزله نماینده او در روی زمین بشمار رفت و بهمین سبب عنوان شاهنشاه یعنی شاه شاهان یا شاه بزرگ اختیار کرد.

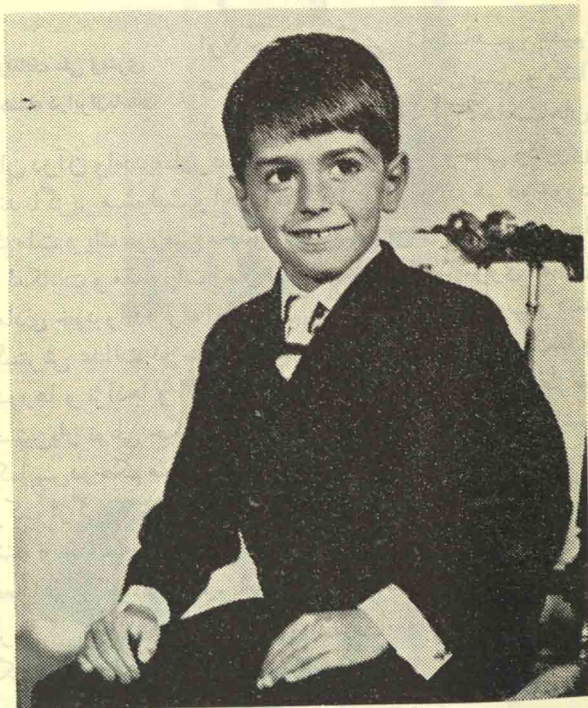
بهترین شاهد برای شباهتی که از آن روزگار میان قدرت آسمانی و بیکرانۀ آهورامزدا یعنی خداوند یکتا و دانا و توانای دین زرتشت با قدرت و شوکت بیمانند شاهنشاه هخامنشی در عرصه زمین پدید آمد و نیز گویاترین نمونه ارتباطی که در نظر ایرانیان بین خداوند بزرگ و نماینده او در روی زمین یعنی شاهنشاه هخامنشی وجود داشت کتیبه‌های متعددی است که از چند تن از شاهنشاهان آن سلسله بر جای مانده و از آن جمله کتیبه معروف داریوش کبیر درباره حفر ترعه سوئز بدستور آن شاهنشاه است که چند جمله از آن برای اثبات مدعا ذیلا درج می‌شود:

« خدای بزرگ آهورامزداست که این آسمان را در آن بالا آفریده، که این زمین را در این پائین آفریده، که انسان را آفریده، که خوشبختی را برای انسان آفریده، که داریوش را به پادشاهی رسانده، که به داریوش شاه، این کشور پهناور را که اسبان و مردان فراوان دارد بخشیده است.

من، داریوش، شاه بزرگ، شاه شاهان، شاه سرزمین‌های اقوام مختلف، شاه این کشور وسیع کران ناپدید، پسر و پشتاسپا (گشتاسب)، هخامنشی.

چنین گوید داریوش شاه:

من پارسى هستم. از پارس مصر را مسخر کردم. من فرمان دادم تا این ترعه را حفر کنند، از رود نیل که در مصر جریان دارد، تا دریائی که از پارس آغاز میشود. آنگاه این ترعه کنده شد چنانکه من فرموده بودم و کشتی‌ها از مصر از راه این ترعه بیارس رفتند، چنانکه من خواسته بودم. . . .»

والا حضرت همایون رضا پهلوی ولا یتعهد

از آنچه گفته شد نتایج متعدد و از آن جمله نکات ذیل بدست میآید :

۱ وظایف ملی و بشری شاهنشاه در ایران باستان
 اولاً چون با تأسیس شاهنشاهی عظیم هخامنشی و با تأثیر جهان بینی و یکتا پرستی آئین زرتشت در آن ، شاهنشاهان ایران در آن واحد مظهر دو قدرت و دو وظیفه روحانی و دنیوی شدند ناگزیر مسئولیت و اختیارات خطیر خود را در هر دو چورد بیک ملت و یک سرزمین محدود ندانستند و بر آن شدند که تا آنجا که امکانات و مقدرات زمان و مکان اجازه دهد نیروی معنوی و مادی خود را در راه ایجاد نظم و جلوگیری از آشوب و فتنه و گسترش عدالت در سرتاسر قلمرو پهناوری که شامل ملت‌ها و کشورها و نژادها و ادیان مختلف میشد بکار برند و بدین طریق نخستین بار نوعی حکومت عالیه را که تا آن زمان سابقه نداشت و کمابیش در حکم مقدمه تأسیس یک جامعه بین‌المللی یا اتحادیه‌ای مرکب از گروهی از ملل شرق و غرب در دنیای قدیم بودپی‌ریزی کنند و چنانکه میدانیم احترام به سنن و عقاید و رسوم اقوام تابعه اعم از ایرانی و غیر ایرانی در سایه درفش آرامش‌گستر و پیروزگر شاهنشاهی نیرومند ایران از اصول و خصوصیات و بلکه از ابداعات این شاهنشاهی عظیم بود .

تأثیر تحولات مذهبی و اجتماعی ایران در تشریفات درباری خاصه در آئین تاجگذاری
 ثانیاً این طرز تفکر هخامنشیان و ملت ایران درباره اقتدارات دینی و دنیائی و وظائف ملی و بشری شاهنشاه گذشته از آنکه کمابیش در طی قرون و اعصار در روش حکومت برخی از فرمانروایان و جهانگشایان اقوام دیگر و حتی در فلسفه مذهبی بنیادگذاران بعضی از سایر ادیان در رگ و حدانیت تأثیر کرد در سرزمین ایران نیز الهام‌بخش اغلب

والاحضرت شهنواز پهلوی

والاحضرت علیرضا پهلوی

والاحضرت فرحناز پهلوی

تشریفات باشکوه درباری خاصه مراسم جلوس و بالاخص آئین تاجگذاری شد تا بدانجا که هر جزء از این تشریفات و هر کدام از لوازم مادی آن از قبیل تخت و شمشیر و عصا و کمر بند و چتر و درفش و نگین و تاج و غیره معنی و مفهوم خاصی پیدا کرد و کم کم یکایک آنها بمنزله نشانه و نموداری از اصول و عقاید مذکور در فوق شد مثلاً **تاج شاهنشاهی** که از فلزات و سنگهای گرانبها و بوسیله پیشه‌وران هنرمند ساخته میشد در عین اینکه درخشندگی و فروغ آن چشم بینندگان و گوهرشناسان را خیره می‌کرد و مظهری از ثروت مادی و توانگری بشمار میرفت چون تجلی گاه يك اعتقاد باستانی ایرانیان شده بود در میان سایر لوازم و اثاث سلطنتی اهمیت بی‌همانندی کسب کرد زیرا به موجب اعتقاد مزبور شاهنشاهی بمعنی واقعی مستلزم داشتن **قَره ایزدی** و **قَره کیانی** و **قَره ایرانی** بوده و تاج نیز بتنهائی با لاقل بیش از همه وسائل تشریفات و درباری دیگر آن **قَره مقدس** را در انظار ایرانیان یزدان پرست مجسم می‌کرده است.

ارتباط **قَره ایزدی** **قَره** و **قَره** و نظائر آن‌ها در اغلب زبانهای و **قَره کیانی** و **قَره ایرانی** قدیم ایرانی دلالت بر مفاهیمی مانند شأن با تاج و تاجگذاری و شوکت و شکوه و برازندگی میکند و هر دو کلمه و مشتقات و ترکیبات آنها از قبیل **قَره‌ی** و فرهمند و فرهومند و **قَره** و **قَرخ** هنوز در زبان فارسی رواج دارد. مطابق آنچه از مندرجات اوستا و از داستانهای ملی ما مستفاد میشود **قَره** و **قَره ایزدی** فروغی است که بر هر که روی آورد و بردل هر که بتابد بر همگان برتری یابد. از پرتو این فروغ است که شخص پادشاهی رسد و شایسته تخت و تاج گردد و آسایش گستر و دادگر شود.

قَره ایرانی و **قَره کیانی** نیز طبق معتقدات ایرانیان باستان مانند **قَره ایزدی** از شکوه و ثروت بهره‌مند و بخشنده خرد و

دانش و درهم‌شکننده دشمنان ایران بوده است. باین نکته هم باید توجه داشت که مفهوم **قَره** و **قَره همواره** با اندیشه بلندی و اوج و اعتلاء مقارن و ملازم بوده است. در اوستا گاهی **قَره ایزدی** بصورت مرغی نیرومند و پیروزی‌بخش شبیه به شهباز یا شاهین یا عقابی شهیر گشوده در پرواز است و شاید بر اثر نفوذ این اعتقاد ایرانی در آئین مسیح است که بعقیده عیسویان روح القدس (یا روح خداوند) بشکل کبوتری در حضرت عیسی بن مریم حلول کرده است. درفش پادشاهان قدیم ایران هم بصورت عقابی زرین بر فراز نیزه‌ای بود.

در مواردی دیگر نیز در ادبیات مذهبی ایران باستان **قَره کیانی** که تقریباً مرادف **قَره ایزدی** است مانند فرشته‌ای آسمانی از ملازمان و همراهان مهر شمرده شده و واسطه حمایت خداوند بزرگ از شاهنشاهان دادگر و آسایش گستر ایرانی است.

پس همچنانکه آفتاب و ماه و ستارگان پر فروغ مانند تاجی بر تارک آسمان بلند میدرخشند و همچنانکه شاهین و شهباز در اوج فضا پر می‌گشایند تاج شاهنشاهی نیز که برفرق فرمانروایان یعنی بر بالاترین عضو پیکر آنان قرار میگیرد بمنزله علامتی از تابش فروغ الهی سعادت بر آنان و یا در حکم نشانه‌ای از برخورداری آنها از **قَره ایزدی** و **قَره کیانی** و **قَره ایرانی** است و بدینگونه منشاء و ریشه اشارات متعدد فردوسی به **قَره ایزدی** در مورد بر تخت‌نشستن و تاجگذاری شاهنشاهان داستانی و باستانی ایران معلوم میگردد.

چون نقل همه اشعار شیوای فردوسی درباره تاجگذاری شاهنشاهان قدیم ایران در این خلاصه امکان‌پذیر نیست ذیلاً نمونه‌وار به درج قسمتی از ابیات مربوط بیک مورد یعنی جلوس و تاجگذاری منوچهر نبیره فریدون اکتفا میشود:

... چو دیهیم شاهی بسر بر نهاد

جهانرا سراسر همه مژده داد

بداد و به آئین و مردانگی

به نیکی و پاکی و فرزانی
چنین گفت با سربس لشگرش

که و مه که بودند در کشورش
منم گفت بر تخت گردان سپهر

همم خشم و جنگ است و هم داد و مهر
... همم دین و همم قره ایزدی است

همم بخت نیکی و همم بخردی است
... خداوند شمشیر و زرینه کفش

فرازنده کاویانی درفش
فروزنده میغ و بُرنده تیغ

به جنگ اندرون جان ندارم دریغ
که بزم دریا دو دست من است

دم آتش از برنشت من است
بدان را ز بد دست کوتاه کنم

زمین را به کین رنگ دینه کنم
... گراینده گرز و نماینده تاج

فروزنده ملک بر تخت عاج
... آبا این هنرها یکی بنده ام

جهان آفرین را پرستنده ام
... هر آن کس که در هفت کشور زمین

بگردد ز راه و بتابد ز دین
نماینده رنج درویش را

زبون داشتن مردم خویش را
بر افراختن سر به بیشی و گنج

به رنجور مردم نماینده رنج
همه نزد من سربس کافرند

وز اهریمن بدکش بدترند

هر آنکس که او جز برین دین بود
ز یزدان و از منش نفرین بود

همه پهلوانان روی زمین
منوچهر را خواندند آفرین

که قرخ نیای تو ای نیکخواه
ترا داد شاهی و تخت و کلاه

ترا باد جاوید تخت ردان
همان تاج و هم قره موبدان

از انقراض سلسله ساسانی دیری نگذشته
بود که اکثر اصول و رسوم شاهنشاهی
ایران در امور کشوری و لشگری و
تشریفات درباری به تمدن اسلامی

و تمدن اسلامی
شد و نکته جالب توجه این است که غالب خلفای اموی بجهت
متعدد و از آنجمله بعثت تعصبات نژادی و سیاسی و شاید بسبب
ارادت خاص اغلب ایرانیان به خاندان نبوت و ائمه اطهار اصولاً
مهر و صفائی با مردم این سرزمین نداشتند و حتی در بسیاری از
موارد بر آنان ستم میراندند ولی همچنانکه ناگزیر شدند برای
تنظیم دفاتر و ترتیب امور دیوانی به کارشناسان ایرانی متوسل
شوند یکی از قدیم ترین اصول جاری در شاهنشاهی هخامنشی و
اشکانی و ساسانی را که عبارت از اصل وراثت در سلطنت بود
از زمان معاویه بیعد در امر خلافت پذیرفتند. پس از آنها خلفای
عباسی نیز که به نیروی شمشیر دلاوران ایرانی بر امویان پیروز
شده بودند در این تقلید گام فراتر از بنی امیه نهادند و بتدریج
در عمل، وضع خلافت اسلامی بیش از پیش مبدل بطرز حکومت
موروثی شد و رسوم و تشریفات و طرز حکومت و قواعد درباری
شاهنشاهی ساسانی بحدی در تمدن اسلامی راه یافت که در نظر
جمعی از محققین، تمدن مذکور خاصه در عهد عباسیان از جهات

مختلف با تغییراتی بمنزله امتداد و ادامه وحتى تجدید حیات و شکفتگی تمدن ساسانی تازمان مغول در ایران و غالب کشورهای مسلمان دیگر است.

توضیحی درباره خودداری با آنکه در عهد فرمانروائی امویان و امویان و عباسیان از تاجگذاری خلافت از پدر به پسر و تشریفات دیگر از قبیل باردادن و داشتن لواء و گماشتن مأمورینی بنام حاجب و پرده‌دار و دربان و ترتیب بزم‌های شاهانه در دربار خلفاء رائج شد و با آنکه عباسیان به تقلید ساسانیان جشن نوروز و مهرگان را برپا داشتند و بسیاری از رجال دولت عباسی کلاه ایرانی برس نهادند و لباس پارسی پوشیدند و تحت تأثیر معماری و موسیقی و ادب و تاریخ ایران قرار گرفتند با اینوصف آئین تاجگذاری در این دربارها آنچنانکه در زمان شاهنشاهان ایرانی قبل از اسلام معمول بود مراعات نمیگردید زیرا چنانکه در پیش گذشت معنی تاج و تاجگذاری در ایران باستان آنچنان با معتقدات آریائی و سنن خاص ملی ایرانیان بویژه با مفهوم ایرانی قره ایزدی و قره کیانی مقارن و ملازم شده بود که برای بنی امیه و بنی عباس و حتی خلفای فاطمی مصر که روز بروز بیش از پیش شیفته خاطرات شکوه و جلال سلاطین قبل از اسلام ایران میشدند تاج بر سر گذاشتن و اجراء آئین تاجگذاری برسم شاهنشاهان ساسانی اقلای از لحاظ سیاست و حفظ ظاهر و رعایت احساسات قومی اتباع یا طرفداران غیر ایرانی خود کاری دشوار و بلکه غیرمقدور بود.

خودداری خلفاء از تاجگذاری بجبهاتی که گفته شد مانع از آن نبود که در عهد خلافت عباسیان همینکه از اوایل قرن سوم هجری بویژه از زمان مأمون بن الرشید کوشش و قیام ایرانیان با اولین نتایج خود

رواج آئین تاجگذاری در ایران بعد از اسلام

رسید و رسوم و سنن ایران قبل از اسلام بوجه بارزتری در دربارهای طاهریان و صفاریان و سامانیان و زیاریان و خاندان بویه و غزنویان و سلجوقیان و خوارزمشاهیان و غیره احیاء شد پادشاهان خاندانهای نامبرده که معاصر عده‌ای از خلفای عباسی بودند (و از اوائل قرن سوم تا اواسط قرن هفتم هجری یعنی تا زمان انقراض خلافت عباسی بدست هلاکو در سال ۶۵۶ هجری خواه با اظهار مخالفت علنی با خلیفه و خواه با ابراز دوستی یا اطاعت و احترام نسبت بوی در نقاط مختلف کشور ایران پادشاهی میکردند) تقریباً همگی تاج شاهی برسر گذارند و آئین تاجگذاری را که یادگاری از سنن شاهنشاهی قبل از اسلام ایران بود با تشریفات کمابیش مشابه با تشریفات دوران ساسانی بجای آوردند و جشن سده را که بقول عنصری معاصر سلطان محمود غزنوی از افریدون و از جم یادگار است برپا سازند.

پس از تاخت و تاز مغول و پس از فتح بغداد و قتل مستعصم آخرین خلیفه عباسی نیز که تمدن اسلامی ایران بتدریج فرمانروایان و کشورگشایان آن قوم را شیفته و فریفته خود ساخت و خود آنان بخصوص در دوران ایلخانان و سپس در زمان تیموریان و دست‌نشاندهانشان و گورکانان و امپراطوران مغول هند وسیله ترویج فرهنگ و آداب و رسوم ایرانی در ایران و اغلب کشورهای مجاور بویژه در شبه‌قاره هند شدند نفوذ بسیاری از رسوم درباری ایران قبل از اسلام و همچنین ایران قبل از حمله مغول در این پادشاهی‌ها و سنت بزرگداشت تاج و تخت چنانکه از تواریخ و آثار ادبی آن ادوار آشکار است همچنان ادامه داشت.

با روی کار آمدن پادشاهان دودمان پرافتخار صفوی که بقول معروف نسبشان به هفتمین امام شیعیان حضرت موسی کاظم علیه السلام می‌پیوست و یکی از نیاکانشان فیروز شاه زرین کلاه نام داشت احیاء و اعاده وحدت ملی ایران که در نتیجه سه قرن استیلاء

مغول از هم پاشیده بود در پرتو دلاوری‌های شاه اسمعیل و اغلب جانشینانش خاصه شاه عباس کبیر و همچنین به‌یمن رسمی شدن مذهب شیعه اثنی‌عشری و آثار معنوی و سیاسی آن میسر گردید. شاه اسمعیل در سال ۹۰۶ هجری قمری در تبریز بر تخت نشست و تاجگذاری کرد و همه پادشاهان این سلسله با آنکه بعلافت سیادت و با احترام انتساب به‌خاندان نبوت و امامت دستا بر سر مینهادند چنانکه از تصاویر آنها پیداست تاج کوچکی نیز که غالباً بشکل پر مرغی بود و یاشاید در بعضی از موارد شهر بعضی از مرغان بلند پرواز بر فراز آن نصب میشد بر بالای دستار قرار میدادند.

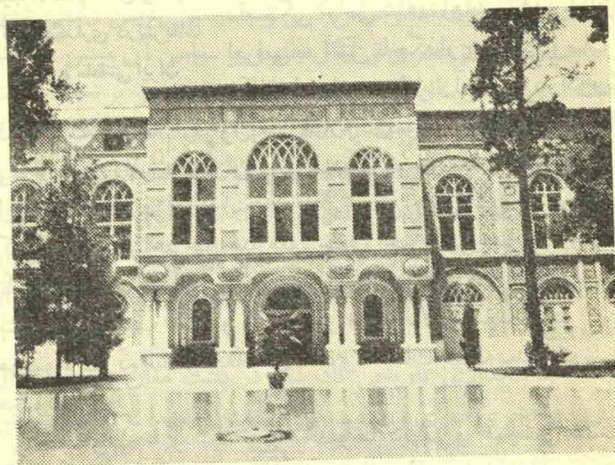
تاجگذاری تاریخی نادرشاه در دشت مغان در بهار سال ۱۱۴۸ هجری قمری و کیفیت فراهم آمدن مقدمات آن و همچنین چگونگی تاج گذاشتن او بر سر محمد شاه گورگانی در دهلی پس از شکست و تسلیم آن پادشاه بحدی مشهور و معروف است که احتیاجی به یادآوری ندارد. کریمخان زند چون رسماً بملاحظات مختلف از پذیرفتن عنوان شاهی خودداری کرد و خود را وکیل‌الرعا یا خواند رسم تاجگذاری را نیز بجا نیاورد ولی در دوران قاجاریه سنت تاجگذاری از طرف همه پادشاهان آن سلسله رعایت میشد و آخرین پادشاه آن خاندان در هشتمین سال مشروطیت یعنی در سال ۱۳۳۲ هجری قمری در تهران تاجگذاری کرد.

رضا شاه کبیر بنیان‌گذار نامدار ایران نوین و سرسلسله خاندان عظیم‌النشان پهلوی پس از آنکه در ۲۴ آذر ۱۳۰۴ هجری شمسی آئین تحلیف را در مجلس شورای ملی بجای آورد در چهارم اردیبهشت ۱۳۰۵ طی تشریفات که هنوز عده کثیری از ایرانیان چهل و اند ساله شکوه و جلال آن را بخاطر دارند تاج شاهنشاهی ایران را بر سر نهاد.

نتیجه: مقام خاص و اهمیت آئین تاجگذاری در تشریفات و رسوم سلطنتی ایران شکل تاجها و جزئیات آنها چه در دوره قبل از اسلام و چه در قرون بعد از اسلام در نقوش و تصاویر و سکه‌ها و تواریخ و آثار سخنوران و نویسندگان و مورخان ایرانی و غیر ایرانی بحدی فراوان است که اگر جمع‌آوری شود چند جلد کتاب از آن فراهم خواهد آمد. چون اخیراً نیز بمناسبت جشن تاجگذاری شاهنشاه آریامهر عده‌ای از دانشمندان کشور دست بتألیف و تصنیف کتب و رسالات و نشر مقالاتی سودمند در این موضوعات زده‌اند مراجعه بآن کتب و تألیفات بعلاقه‌مندان توصیه میشود.

بنابر آنچه گذشت تاج مخصوصاً دیهیم و همچنین سنت تاجگذاری با آنکه در بعضی از امپراطوریه‌ها و پادشاهیهای شرق و غرب از روز گاران کهن رایج و مرسوم بوده است در تاریخ ملت ما و در تاریخ شاهنشاهی پرافتخار کهنسال ما یک مفهوم و معنی کاملاً ملّی و ایرانی دارد و بی‌سبب نیست که مردم این سرزمین از دیرباز تا کنون در گفتار و پندار خود احترام و شأن و شکوه خاص برای تاج قائل بوده و هستند. پس اگر گفته شود که در میان کلیه لوازم تشریفات سلطنتی ایران تاج بر همه آنها از حیث ظاهر و باطن برتری دارد مبالغه نخواهد بود. بی‌شک با توجه باین سوابق بوده که در قرون اخیر تاج شاهی را در درفش دولت شاهنشاهی ایران بر فراز پیکر شیری شمشیر بدست و حتی بر فراز خورشیدی که برگردۀ شیر نشسته قرار دادند. هنگامی هم که سلطنت بفرزند خردسال پادشاهی منتقل میشد تاج را بر گهواره او می‌آویختند.

باری تاج شاهنشاهی ایران در حکم ستاره‌ای است که از طرفی قره‌ایزدی دین و آئین ایران باستان و همچنین مفاد آیه

کاخ گلستان

وافی هدایه قرآن کریم : اطیعوا الله واطیعوا الرسول واولی الامر منکم و از طرف دیگر فروغ امیدها و آرزوها و محبت و احترام ملتی بزرگ نسبت بفرمانروای خود که باصطلاح دموکراسی‌های معاصر درسه کلمه «انتخاب و قبول مردم» خلاصه میشود در آن منعکس است.

به تعبیر دیگر تاج ایرانی و پرهائی که برفراز آن خودنمایی میکند بمنزله نشانه‌ای است که به شاهنشاهان تاجدار و تاجگذار مسئولیت خطیری میدهد و آنان را موظف میکند که گذشته درخشان این ملت را باستعانت شهر کوشش و از خود گذشتگی بافق دوردست آینده‌های روشن تعالی و ترقی و آسایش و آرامش هدایت فرمایند

بخش دوم

تاجگذاری شاهنشاه آریامهر

بعید نیست که در این جا پس از قرائت بخش اول این سؤال بخاطر صاحب نظران بگذرد که شاهنشاه آریامهر که امروز بتصدیق ایرانیان و جهانیان افتخارات دو هزار و پانصد ساله شاهنشاهی ایران و آرزوهای نسل‌های امروز و فردای ایرانیان را در وجود عزیز خود متجلی ساخته‌اند چرا برخلاف اکثر قریب باتفاق شاهنشاهان دیگر (که مراسم تاجگذاری را با تشریفات انتقال سلطنت همزمان می‌ساختند یا این سنت را بفاصله‌ای که غالباً از پنج شش سال و در مورد صغیر بودن پادشاهان از تاریخ رسیدن آنها به سن رشد و بلوغ تجاوز نمی‌کرد بجای می‌آوردند) و با آنهمه احترام و دل‌بستگی که نسبت بسنن و شعائر ملی و باستانی و مذهبی این مرز و بوم دارند راضی شدند که بین انتقال سلطنت از رضا شاه کبیر بنیان‌گذار نامدار سلسله پهلوی (در ۲۵ شهریور ۱۳۲۰ هجری شمسی) و مراسم تاجگذاری خود بیست و شش سال فاصله ایجاد شود؟

۱- علت تأخیر تاجگذاری شاهنشاه

جواب این سؤال را در شخصیت والا و در تاریخ زندگانی و همچنین در گفته‌ها و نوشته‌های این شهریار بزرگ باید جست.

روزیکه اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی در سال ۱۳۳۰ هجری شمسی زمام امور شاهنشاهی ایران را بکف با کفایت گرفتند کشور ما یکی از بحرانی ترین لحظات تاریخ خود را طی میکرد. بسبب بروز جنگ دوم جهانی و آثار شوم آن که ناگزیر بهمین گرامی ما نیز سرایت کرد نه تنها آسایش و آرامش و رفاه و نتایج حاصله از کوششهای رضا شاه کبیر در خطر افتاد، بلکه استقلال و هستی این ملت نیز مورد تهدید حوادث قرار گرفت. پیداست که در چنان موقعی بر پا ساختن مراسم تاجگذاری که اصولاً باید با جشن و شادمانی همراه باشد برای شاهنشاه مهربان و جوان و جوان بختی که از کودکی در مهد امید و باروری شیرین سر بلندی ایران پرورش یافته است کاری دشوار بود و حتی با توجه به نابسامانی اوضاع کشور در آن زمان که شاه و مردم این سرزمین حضور نیروهای بیگانه را ولو بصورت متفقین در این خاک پاک با رعایت ضرورتهای بین المللی و با تحمل خسارات مادی و معنوی مشاهده میکردند امری محال مینمود.

پس از خاتمه جنگ جهانی نیز میهن ما تا سال ۱۳۳۳ و حتی تا روز فرخنده ششم بهمن ۱۳۴۱ با عواقب آن جنگ و فتنه های ناشی از آثار آن در ایران دست بگریبان بود تا آنکه از طرفی در پرتو سیاست ملی مستقل شاهنشاه کشور ما مقامی را که شایسته آن بود بتدریج در زمینه داخلی و بین المللی احراز کرد و از طرف دیگر ببرکت انقلاب سفید شاه و مردم ملت ایران با جهشی که در تاریخ کم نظیر است براهنمائی رهبر خردمند و روشن بین ودانا و توانا و صلح دوست بسوی آینده نورانی رهسپار شد و همینکه نخستین ثمرات آن سیاست و این انقلاب در ایران و خارج ایران آشکار شد فرمان همایون شاهنشاه نیز درباره برپاداشتن مراسم تاجگذاری که در آبان ۱۳۴۶ بمبارکی بر گذار خواهد شد شرف صدور یافت.

۴ - مزایای تاجگذاری شاهنشاه آریامهر

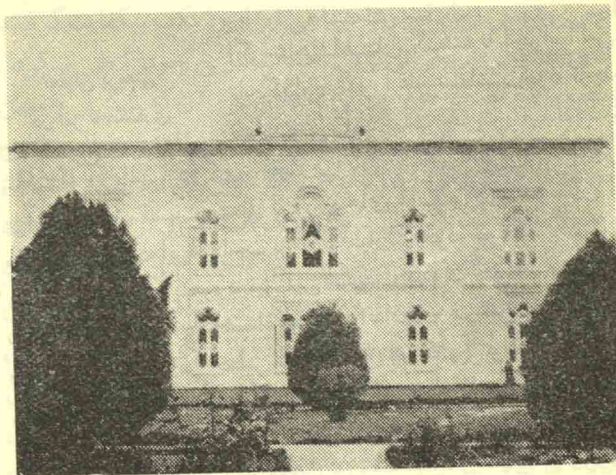
اگر شاهنشاهان گذشته با اجراء آئین تاجگذاری در آغاز سلطنت خود نوید سعادت و رفاه بملت خویش میدادند شاهنشاه آریامهر در روز چهارم آبان امسال تاجی را که مظهر برآورده شدن قسمت مهمی از آرزوهای ذات والای خودشان و ملت شاهدوست ایران است بر تارک مبارک خود خواهند گذاشت و بدین ترتیب در این مورد نیز این حقیقت بشبوت خواهد رسید که شاهنشاه آریامهر - شاهنشاه تحول و انقلاب - در عین بزرگداشت رسوم باستانی در امر خطیر تاجگذاری هم تحول و تطوری که با شخصیت بارز این شهر یار نامدار سازگار است پدید آورده اند.

ورق زرینی در دفتر تاجگذاری شاهنشاه آریامهر در روز ۴ انقلاب سفید: تاجگذاری آبان امسال که مصادف با جشن مسعود شهبانوی ایران میلاد فرزند برومند رضاشاه کبیر است علاوه بر آنچه در پیش ذکر شد خصوصیت دیگری نیز خواهد داشت که آنهم در تاریخ ایران بی سابقه است.

در آن روز اعلیحضرت همایون شاهنشاه مقارن ساعات تاجگذاری بدست مبارک خود تاج بر سر علیاحضرت شهبانوی ارجمند و مادر فرخنده سیر والاحضرت رضا پهلوی ولیعهد گرامی ایران خواهند گذاشت و با این اقدام شاهانه ورق زرین دیگری بر دفتر انقلاب سفید که احترام بحقوق بانوان و مادران ایرانی یکی از اصول مهم آن بشمار میرود خواهند افزود.

تاج افتخار و مباحات
بر تارک ملت ایران

در آن روز همه ایرانیان و جهانیان خاصه نسل جوان کشور که سرنوشت آینده ایران در گرو کوشش و ایمان و فداکاری

کاخ مرم

بیدریع و رهین عشق و علاقه وی نسبت بگذشته و تمدن جاودان سرزمین دلاوران ودانایان است بیش از پیش خواهند دریافت که خاندان شاهنشاهی پهلوی در حکم وجودی واحد و مظهر وحدت وعظمت ایران آزاد وآباد است و تاجی که در آن روز برس شاهنشاه و شهبانو خواهد درخشید در حقیقت تاجی از افتخار ومباهات است که به پاداش آنهمه جانبازی رهبر سرافراز ما و به بشارت آنهمه امیدواریها بفرق ملت ایران پرتوافشانی خواهد کرد.

بمقدور اداره و بر گزار می‌گردد تا جگنداری با علی حضرت شهبانو فرخ صاحب کوی شورائی بنام شورای عالی تاجگذاری

در باره شکل شود تا بر نامه های لازم را تهیه و از تصویب نگردد نظر با عماد و شایستگی که به تیسار سپید تفضیلی زیاد

داریم مشارالیه را بر ایست این شورای تعیین مقرر می‌داریم که دولت کمال مساعدت نسبت بکارهای این شورای نماید

تصمیمات شورای تصویب رسیده است بوجه اجرا بگذارد. کاخ یادوران. تاریخ چهارم اسفند ۱۳۲۵ شمسی

برنامه تاجگذاری اعلیحضرت همایون محمدرضاهلوی آریامهر شاهنشاه ایران

و

علیحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران

در چهارم آبان ماه ۱۳۴۶

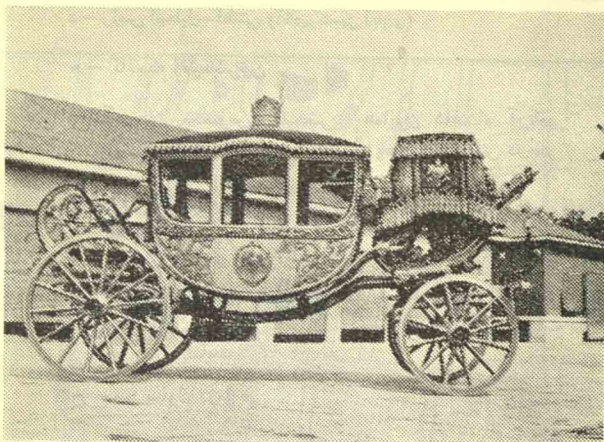
حرکت و استقرار واحدهای تشریفاتی ارتش شاهنشاهی در مسیر اعلیحضرتین

۱- پاترزه گردان از واحدهای مختلف ارتش شاهنشاهی از ساعت ۸-۲۲ بامداد چهارم آبان ماه به تناوب از باغشاه حرکت خواهند کرد و پس از عبور از خیابان سپه در محل های تعیین شده زیر مستقر خواهند شد :

الف - فاصله زمانی هر گردان از گردان دیگر پنج دقیقه خواهد بود .

ب - محل استقرار این گردانها بشرح ذیل است :

۲	خیابان داور
۱	خیابان باب همایون
۱	میدان سپه
۳	خیابان فردوسی
۱	میدان فردوسی
۴	خیابان شاهرضا
۳	خیابان پهلوی

کالسکه سلطنتی

بخش دوم

تشریف فرمائی اعلیحضرتین و والا حضرت همایون ولایتعهد

از کاخ مرمر بکاخ گلستان

۱- اعلیحضرتین در ساعت ۱۰ - ۱۰ بامداد از کاخ مرمر حرکت فرموده و پس از عبور از خیابان های پهلوی - سپه - ضلع جنوبی میدان سپه - خیابان ناصر خسرو - خیابان شمالی کاخ گلستان از در شمال شرقی بکاخ گلستان و تالار برلیان نزول اجلال خواهند فرمود .

۱ - ترتیب حرکت موکب اعلیحضرتین و ملتزمین باین شرح خواهد بود :

الف - يك گردان پیاده از گارد شاهنشاهی با دسته موزیک و پرچم

ب - يك اسواران سوار نیزه دار از گارد شاهنشاهی

ج - دو یساول در طرفین

د - رئیس اصطبل سلطنتی (آقای کامبیز آتابای)

ه - کالسکه اعلیحضرتین

و - آجودان مخصوص اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر (تیمسار سپهبد منصور افخم ابراهیمی) بحال شمشیرکش درجلو

ز - درفش شاهنشاهی بوسیله یکی از آجودانهای مخصوص حمل خواهد شد (تیمسار سرتیپ چنگیز وشگیر)
و دو افسر سوار بحال شمشیرکش در طرفین درفش (تیمسار سرلشگر عزیزالله کیانی طرف راست) - (تیمسار سرلشگر مصطفی امجدی طرف چپ) و آجودان مخصوص (تیمسار سرتیپ حسین جهانبانی) در پشت درفش حرکت می نمایند.

ح - دو یساول در طرفین

ط - کالسکه والا حضرت همایون ولایتمهد

ی - دو آجودان مخصوص سواره بحال شمشیرکش

(تیمسار سپهبد عبدالحسین داوری زنجانی) - (تیمسار سرلشگر علی کریملو)

ک - یک اسواران سوار نیزهدار از گارد شاهنشاهی

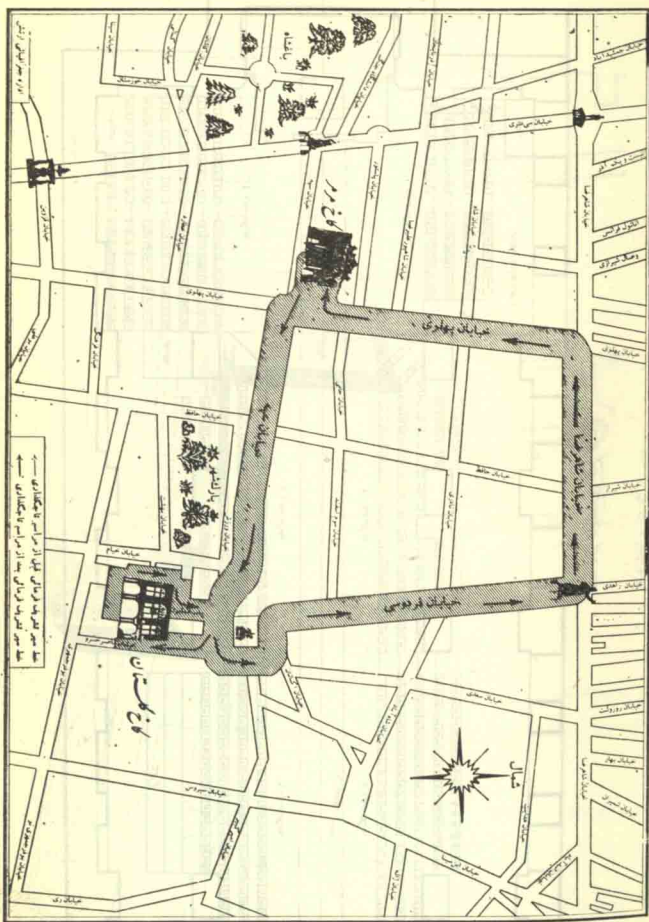
۲ - نیم ساعت قبل از نزول اجلال اعلیحضرتین بکاخ گلستان خاندان جلیلی طلنتی با اتومبیلهای مخصوص واسکورت موتورسیکلت سوار از خط سیر زیر :
خیابان پهلوی - خیابان شاه - خیابان نادری - خیابان فردوسی -
لح شرقی میدان سپه - خیابان ناصر خسرو و خیابان شمالی کاخ گلستان تشریف فرما
از در ورودی شمال غرب این خیابان به تالار سردر تشریف فرما میشوند .
۳ - واحدهائی که در الترام کالسکه اعلیحضرتین حرکت میکنند در محلهای
پیرمستقر خواهند گردید :

الف - گردان پیاده گارد شاهنشاهی در خیابان داور مقابل کاخ دادگستری
و بمشرق .

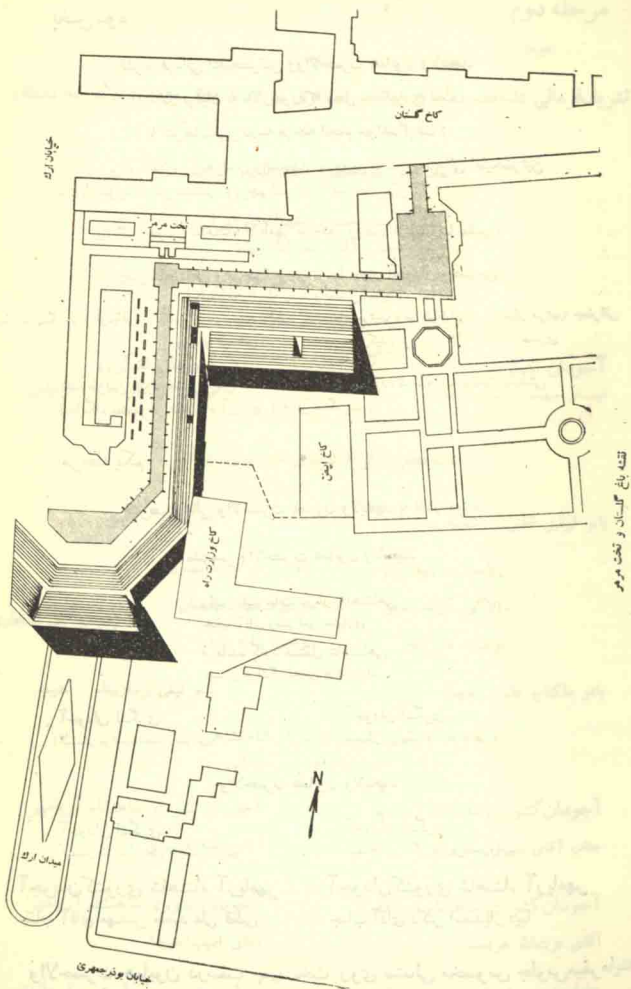
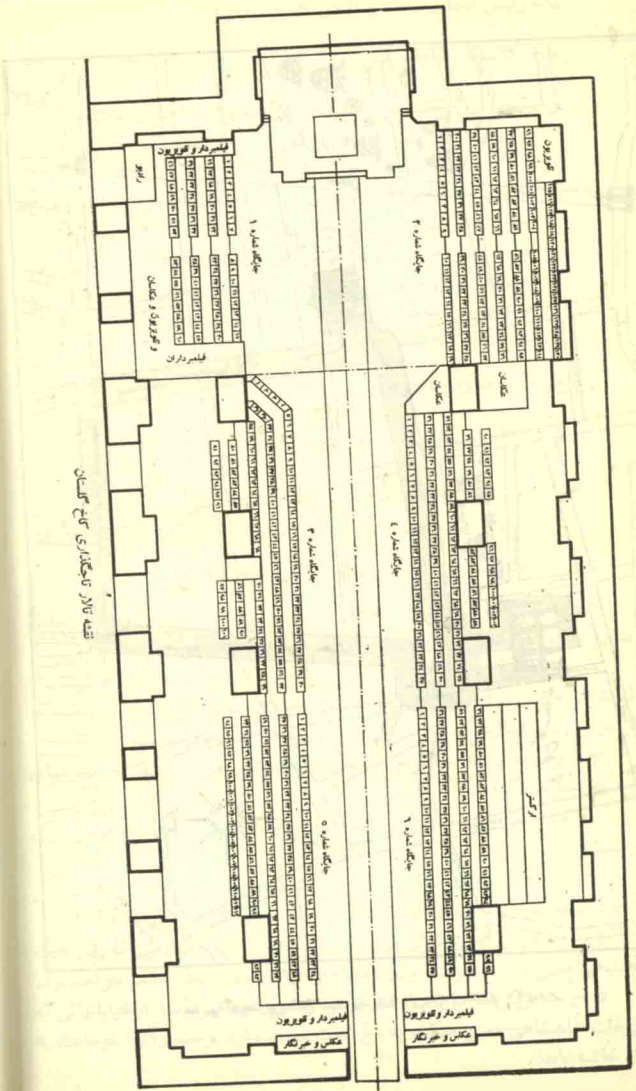
ب - دو اسواران سوار نیزهدار و کالسکه های سلطنتی و درفش شاهنشاهی
آجودان مخصوص در میدان ارک منتظر مراجعت اعلیحضرتین خواهند شد .

۴ - مدعوینی که به تالار موزه دعوت شده اند از خیابانهائی که تشریفات
بمانشاهی معین میکند حرکت و در ساعت ۳ - ۹ در تالار انتظار حاضر خواهند بود .

۵ - مدعوینی که در باغ تخت مرمر حضور بهم میرسانند از خیابانهائی که
تشریفات شاهنشاهی معین میکند به باغ تخت مرمر وارد و حضور آنها در ساعت ۹
یابد خاتمه یابد .

خط سیر اعلیحضرتین به کاخ گلستان و تشریف فرمائی پس از تاجگذاری به کاخ مرمر

بخش سوم

تشریف‌فرمائی اعلیحضرتین ووالاحضرت همایون ولایتعهد

ازتالار برلیان به تالار موزه که محل تاجگذاری است

با تشریفات زیر درسه مرحله انجام خواهد گرفت :

برای اعلان این مراحل واستحضار مدعوین ازتشریف‌فرمائی اعلیحضرتین به تالار موزه درفش سلطنتی وپرچم کشوری با تشریفات زیر :

ژنرال آجودان شاهنشاه آریامهر درجلو (تیمسار ارتتبد رشا نظیمی)

درفش شاهنشاهی و پرچم کشوری توسط چهار آجودان مخصوص

تیمسار سرلشکر جواد قرمباغی تیمسار سرتیپ عبدالملکی تیمسار سرتیپ رشا طباطبائی تیمسار سرتیپ جعفرقلی بدیده‌ای لرستانی وکیل

که در طرفین پجبال شمشیردوش هستند به تالار موزه آورده شده و پشت تخت سلطنتی (جایگاه مخصوص شاهنشاه آریامهر) قراز میگیرند .

مرحله یکم

تشریف فرمائی ووالاحضرت همایون ولایتعهد به تالار موزه

ملترمین ووالاحضرت همایون ولایتعهد

رئیس تشریفات دربار شاهنشاهی
جناب آقای رستم امیربختیار

فرمانده گارد مستقل شاهنشاهی
تیمسار سرلشکر محسن هاشمی‌تیزاد

آجودان لشگری

تیمسار سرتیپ سعید رضوانی

آجودان لشگری

تیمسار سرتیپ عبدالله عشق‌پور

والاحضرت همایون ولایتعهد

آجودان لشگری

تیمسار سرلشکر علی حجت کاشانی

آجودان لشگری

تیمسار سرلشکر پرویز خسروانی

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر

جناب آقای مهندس محمد علی قطبی

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر

جناب آقای دکتر اسفندیار دیبا

والاحضرت همایون درسمت چپ تخت روی صندلی مخصوص جلوس میفرمایند

مرحله دوم

تشریف‌فرمائی علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران به تالار موزه (پس از سه دقیقه)

ملترمین علیاحضرت شهبانوی ایران

پیشکار علیاحضرت شهبانوی ایران
جناب آقای فضل‌الله نبیل

جانشین رئیس ستاد بزرگ ارتشتاران
تیمسار سیهید فریدون چم

آجودان لشگری

تیمسار سیهید اسکندر آزموده

آجودان لشگری

تیمسار سرلشکر عباس قرمباغی

علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران

بانو لوئیز قطبی ندیمه

بانو دیبا ندیمه

والاحضرت شهلا پهلوی

والاحضرت نیلوفرپهلوی

والاکهر آزاده شفیق

دوشیزه شهلا دادستان

دوشیزه ناز دیبا

دوشیزه ژاله دیبا

(دوشیزگان افتخاری)

بانو ملک‌تاج علم ندیمه

بانو لیلی یزدان‌پناه ندیمه

رئیس تشریفات دربار شاهنشاهی
آقای حیدرقلی امیرسلیمانی

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر

جناب آقای سیروس فرزانه

آقای ناصر مشیری

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر

آقای عزت‌الله خردمند

آقای ادیب هویدا

علیاحضرت شهبانو درسمت راست تخت روی صندلی مخصوص جلوس میفرمایند

مرحله سوم

تشریف‌فرمائی شاهنشاه آریامهر به تالار موزه (پس از سه دقیقه)

ملترزمین اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر

رئیس کل تشریفات شاهنشاهی جناب آقای دکتر حسینعلی لقمانی ادع

رئیس ستاد بزرگ ارتشتاران

تیمسار ارتشبد دکتر بهرام آریانا

فرمانده نیروی زمینی

تیمسار ارتشبد عزت‌الله شرغامی

فرمانده نیروی هوایی

تیمسار سیهبد محمد خاتمی

فرمانده نیروی دریایی

تیمسار دریاسالار فرح‌الله رسائی

رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور

تیمسار سیهبد نمت‌الله نصیری

فرمانده ژاندارمری کل کشور

رئیس شهربانی کل کشور

تیمسار سیهبد غلامعلی اوسسی

تیمسار سیهبد محسن میمن

اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر

آجودان لشگری

تیمسار سیهبد عزیرالله گمات

آجودان لشگری

تیمسار سیهبد باقر کانونزیان

آجودان لشگری

تیمسار سیهبد سیف‌الله شرغامی

آجودان لشگری

تیمسار سیهبد محمد فاضلی

آجودان لشگری

تیمسار سیهبد علیمحمد روحانی

آجودان لشگری

تیمسار سیهبد قاسم بهاروند

آجودان لشگری

تیمسار سیهبد سعید اعزازی

آجودان لشگری

تیمسار دریابان ابوالحسن فاطمی

آجودان لشگری

تیمسار سیهبد حسن طوفانیان

آجودان لشگری

تیمسار دریابان جنفر کورس

رئیس شورای عالی تاجگذاری

تیمسار سیهبد مرتضی یزدان‌پناه

وزیر دربار شاهنشاهی

جناب آقای اسدالله علم

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی

جناب آقای نمرت‌الله معینیان

معاون وزارت دربار

شاهنشاهی

معاون وزارت دربار

شاهنشاهی

معاون وزارت دربار

شاهنشاهی

معاون وزارت دربار

شاهنشاهی

جناب آقای جنفر بهبهانیان

جناب آقای دکتر محمد باهری

جناب آقای ابوالفتح آتابای

جناب آقای شجاع‌الدین شفا

رئیس تشریفات دربار شاهنشاهی

جناب آقای محمد اکبر

رئیس تشریفات دربار شاهنشاهی

آقای همایون بهادری

آجودان کشوری

شاهنشاه آریامهر

آجودان کشوری

شاهنشاه آریامهر

آجودان کشوری

شاهنشاه آریامهر

آجودان کشوری

شاهنشاه آریامهر

آقای غلامعلی سیب ناصری

آقای امیر ناصر دیبا

جناب آقای علی ایزدی

آقای خلیل گیتی

ترتیب ورود و استقرار خاندان جلیل سلطنتی در تالار موزه به ترتیب ذیل انجام خواهد گرفت.

ملترمین و الاحضرتها

رئیس تشریفات دربار شاهنشاهی

جناب آقای منوچهر قراقرلو

والاحضرت شاهدخت شهنار پهلوی والاحضرت شاهدخت فرحناز پهلوی

والاحضرت شاهدخت شمس پهلوی

جناب آقای مهرداد پهلبد

والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی

جناب آقای دکتر مهدی بوشهری

والاحضرت شاهپور غلامرضا پهلوی

والاحضرت منیره

والاحضرت شاهپور عبدالرضا پهلوی

والاحضرت رزا

والاحضرت شاهپور احمدرضا پهلوی

والاحضرت شاهپور محمودرضا پهلوی

والاحضرت شاهدخت فاطمه پهلوی

سرکار علیه بانو فریده دیبا

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر

آقای ایرج مبشر

آقای منوچهر صانی

وضع استقرار ملترمین در تالار موزه طبق نقشه‌ای که تشریفات شاهنشاهی تنظیم نموده است انجام میگردد.

مأمورین تشریفات در تالار موزه

مأمور انتظامات سالن تاجگذاری

۲

و جایگاه شماره
(هیأت سیاسی)

رئیس تشریفات وزارت امور خارجه
و آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر
جناب آقای دکتر محسن صدری

۱

مأمور جایگاه شماره

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر
جناب آقای علینقی انصاری

۳

مأمور جایگاه شماره

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر
آقای جمشید خبیر

۴

مأمور جایگاه شماره

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر
جناب آقای حسن معتمدی

۵

مأمور جایگاه شماره

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر
آقای عباس گیلان‌شاه

۶

مأمور جایگاه شماره

آجودان کشوری شاهنشاه آریامهر
آقای عبدالامیر خزعل

استقرار خاندان جلیل سلطنتی - نخست وزیر - رؤسای سنا و شورا - آقایان وزرا - نمایندگان سیاسی - امراء ارتش و سایر مدعوینی که در نقشه تنظیمی تشریفات شاهنشاهی مشخص شده‌اند نیم ساعت قبل از تشریف‌فرمائی اعلیحضرتین و والاحضرت همایون ولایتمهد به تالار موزه عملی گشته و خاتمه می‌یابد.

مراسم تاجگذاري اعليحضرت شاهنشاه آريامهر وعلياحضرت فرح پهلوي شهبانوي ايران

۱ - آغاز مراسم بوسيله شبپورچي ها كه در خارج تالار هستند اعلان و درفش شاهنشاهي بر فراز جايقاه به اهتزاز درميآيد .

۲ - حضرت آيت الله امام جمعه تهران با يك جلد كلام الله مجيد و كسانيكه افتخار حمل لوازم و ساير ائانه سلطنتي را خواهند داشت از محل مخصوص به ترتيب حركت نموده و در مقابل تخت سلطنتي دريك صف قرار خواهند گرفت .

۳ - حاملان ائانه سلطنتي عبارت خواهند بود از :

سرباز وظيفه سلطانعلي قلعه بزخورداري	كلام الله مجيد
سيهبد جعفر شفقت	تاج پهلوي
سيهبد فتح الله مين باشيان	تاج علياحضرت
سيهبد محمدحسين ضرغام	شمشير
سرهنگ ستاد منوچهر خسرو داد	كمر بند
ناوسروان محمدرضا اديب نيا	عصا
استوار يكم هوائي ارشد ريحي	شنل

۴ - حضرت آيت الله امام جمعه تهران قدمي جلورفته آيه اي از قرآن مجيد و خطبه تاجگذاري را قرائت خواهد نمود :

بسم الله الرحمن الرحيم

تبارك التني بيده الملك وهو على كل شئ قدير .

نحمدك اللهم على سلطانك العظيم ونشكرك على احسانك العميم . ونصلي على محمد المتجلي على سرير السنارة العظمي والمتجلي بخاتم الرسالة العلياء ، وعلى خليفته حامل لواء الولاية ، صاحب تاج الوصاية ، يعسوب الدين على امير المؤمنين وعلى صفيته الصديقة الطاهرة سيده نساء العالمين ، وعلى احد عشر من ولده هداة الخلق وولاء الامر الائمة المعصومين سلام الله عليهم اجمعين .

ثم نسلك يامن له مفاتيح غيب الجبروت ويده ازمة الملك والملكوت ، ان تبارك علينا هذا اليوم الشريف و ان تفيض من بركاته الجمّة على شعبنا وعلى جميع الامة ، وان تحرس اللهم حامى حوزة الاسلام ، الجهاد في الدعوة الى السلم العالمي العالم ، ناشر المذهب الجعفري ، باسط العدل الاجتماعي ، العاهل الباذل ، جلالة الملك العادل محمدرضا شاه پهلوي شاهنشاه آريامهر قارن الله سلطنته المزدهرة بالدولة المهديّة المنتظرة . اللهم يا ذا الجلاله والعظمة والقدرة ، ايّد مليكنا لاعلاء

كلمة الدين وانصره في اصلاح شئون المسلمين ، واجعله حليفاً للفوز المبين . اللهم اكف المسلمين حد نوائب الزمان وكف عنهم السوء والعدوان و انشر برحمتك الواسعة على كافة الملل راية السلم والامان واجعل العدل الكامل قاضياً على جميع جوامع الامم و روح التعاطف والتوادد فاشياً بين ابناء البشر في كل قطر و بلد برحمتك يا ذا الرحمة والكرم .

۵ - شاهنشاه آريامهر اول كلام الله مجيد را بوسيده بعد كمر بند و شمشير سپس شنل و بالاخره تاج سلطنتي را زيب تارك فرموده و عصاي سلطنتي را بدست مبارك خواهند گرفت .

۶ - در اين هنگام يكصد ويك تيرتوپ شليك شده و از تمام گلدسته هاي مساجد بانك تكبير بلند و سپس آهنگ مخصوص باستاني بوسيله تقاره چي ها نواخته خواهد شد . راديو ايران و چند دسته موزيك كه در كاخ گلستان حاضر هستند سلام شاهنشاهي را خواهند نواخت و هواييماها در آسمان تهران اوراق تهنيت فرو خواهند ريخت و حضار با صدای بلند « جاويد شاه » گفته و در همان هنگام پيروان اديان مختلف در معابد خود طبق رسوم به نيايش خواهند پرداخت و ناقوسهاي كليساها نيز صدا در خواهند آمد .

۷ - حاملان تاج و شنل علياحضرت شهبانو بجلو خواهند رفت .

۸ - شاهنشاه آريامهر تاج علياحضرت شهبانو را بر تارك معظم لها خواهند گذاشت . (در اين موقع علياحضرت شهبانو در مقابل شاهنشاه زانوبه زمين خواهند زد)

۹ - نديمها شنل علياحضرت شهبانو را به شانه معظم لها خواهند افكند .

۱۰ - نخست وزير و رؤساي دو مجلس تبريك و تهنيت عرض خواهند كرد .

شاهنشاه آریامهر پس از آنکه آیات الله امام جمعه تهران آیاتای از قرآن مجید و خطبه تاجگذاری

را در آستانه تاجگذاری در تهران

متن تهنیت نخست وزیر:

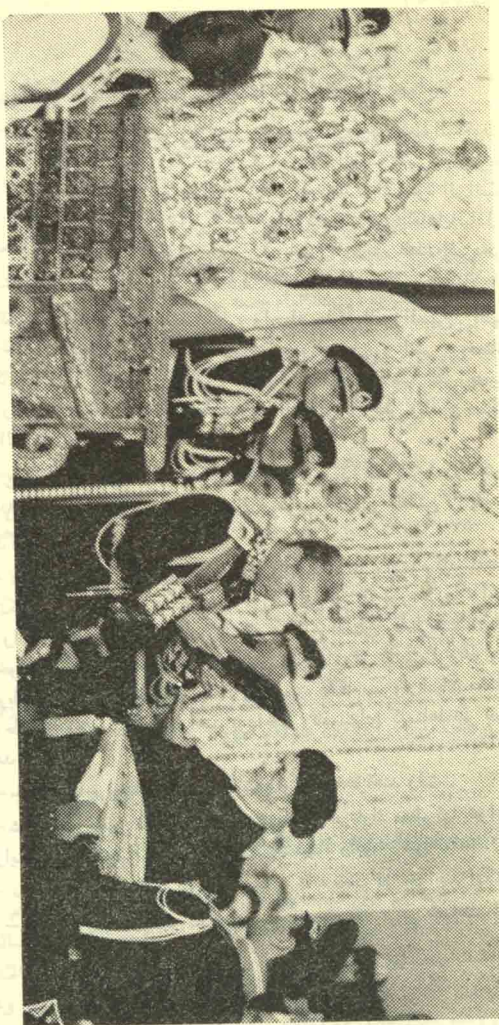
شاهنشاه

در این روز خجسته که به آئین باستانی تاج شاهنشاهی از وجود همایونی
زین وزینت می‌یابد برای چاکر مایه بزرگترین افتخار است که شکومند آئین
تاجگذاری شاهنشاه بزرگ و عزیز را که والاترین یادگار مراسم ملی و باستانی است
به پیشگاه مبارک و علیاحضرت شهبانوی ایران از جانب خود و هیئت وزیران
و کارکنان دولت و فرد فرد ملت ایران تبریک و تهنیت عرض نماید .

شاهنشاه

در این روز فرخنده ملت ایران بشکرانه این همه افتخاراتی که از توجهات
شاهنشاه آریامهر نصیبش گردیده یک چنین آئین بی نظیر و جشن و سروری را
در سراسر کشور برپا داشته است که در آن روشنائی‌ها و درخشندگیها از نور دیدگان
و صفای قلبها متجلی گشته است و به یک چنین زینت معنوی این جشن بزرگ است
که امروز فرد فرد ملت ایران افتخار و مباهات مینماید و از جان و دل شکر و سپاس
بی پایان خود را به شاهنشاه معظم خود تقدیم میدارد . تنها زوایای روح و قلب
فرد فرد ملت ایران نیست بلکه تاریخ جهان گواه بارز این حقیقت است که موجودیت
ایران بصورتی تفکیک ناپذیر با سلطنت باستانی ما بهم پیوسته بوده و همین پیوند
قلبی ناگسستنی است که در کشاکش دوران ضامن بقا و دوام کشور و ملت ایران بوده

است . دوران شهریاری شاهنشاه آریامهر در دقیق‌ترین و حساسترین لحظات تاریخ
کشور و حتی تاریخ جهان که نائزه جنگ جهانی دوم سراسر گیتی را گرفته بود
آغاز گردید و در آن روزگاران پر صوبت و متلاطم که از خاطرها و تاریخ جهان
هیچوقت محو نخواهد شد شاهنشاه عالیترین مظاهر فداکاری را برای ملت خود
بمنصه ظهور رسانیدند و با عنایات خداوندی کشور را از گردن حادثه‌ها نجات بخشیدند
و پس از تحکیم ثبات سیاسی ارتقاء اجتماعی و اقتصادی کشور را و وجه همت عالی

شاهنشاه آریامهر پس از آنکه آیت الله امام جمعه تهر آن آیای از قرآن مجید و خطبه تاجگذاری

نمودند

متن تهنیت نخست وزیر:

شاهشاه

در این روز خجسته که به آئین باستانی تاج شاهنشاهی از وجود همایونی زیب و زینت می یابد برای چاکر مایه بزرگترین افتخار است که شکوفا آئین تاجگذاری شاهنشاه بزرگ و عزیز را که والا ترین یادگار مراسم ملی و باستانی است به پیشگاه مبارک و علیاحضرت شهبانوی ایران از جانب خود و هیئت وزیران و کارکنان دولت و فرد فرد ملت ایران تبریک و تهنیت عرض نماید .

شاهشاه

در این روز فرخنده ملت ایران بشکرانه این همه افتخاراتی که از توجهات شاهنشاه آریامهر نصیبش گردیده یک چنین آئین بی نظیر و جشن و سروری را در سراسر کشور برپا داشته است که در آن روشنائی ها و درخشندگیها از نور دیدگان و صفای قلبها متجلی گشته است و به یک چنین زینت معنوی این جشن بزرگ است که امروز فرد فرد ملت ایران افتخار و مباهات مینماید و از جان و دل شکر و سپاس بی پایان خود را به شاهنشاه معظم خود تقدیم میدارد . تنها زوایای روح و قلب فرد فرد ملت ایران نیست بلکه تاریخ جهان گواه بارز این حقیقت است که موجودیت ایران بصورتی تفکیک ناپذیر با سلطنت باستانی ما بهم پیوسته بوده و همین پیوند قلبی ناگسستنی است که در کشاکش دوران ضامن بقاء و دوام کشور و ملت ایران بوده

است . دوران شهریاری شاهنشاه آریامهر در دقیق ترین و حساسترین لحظات تاریخ کشور و حتی تاریخ جهان که ناظره جنگ جهانی دوم سراسر گیتی را گرفته بود آغاز گردید و در آن روزگاران پر صعوبت و متلاطم که از خاطرها و تاریخ جهان هیچوقت محو نخواهد شد شاهنشاه عالیترین مظاهر فداکاری را برای ملت خود بمنصه ظهور رسانیدند و با عنایات خداوندی کشور را از گردن حادثهها نجات بخشیدند و پس از تحکیم ثبات سیاسی از تقاضای اجتماعی و اقتصادی کشور را وجه همت عالی

نمودند

خود قراردادند و با استقرار عدالت اجتماعی راه و رسم ترقی و تعالی ملت ایران را بر اساس آن اصول بنیان‌گذاری فرمودند و در اینموقع که درسراسر کشور يك چنین آئين بزرگ ملی برگزار میشود فرد فرد ملت ایران که در سایه رهبريهای شاهنشاه خود هر روز سعادتمندتر گشته و انوار رفاه در کانون خانواده‌ها درخشان‌تر گردیده است . بشکرانه این مواهب بزرگ خداوند متعال را شکرگزارى کرده و سلامت شاهنشاه و شهبانوى خود را از درگاه خداوندش مسئلت دارد .

متن تهنيت رئيس مجلس سنا :

اعلیحضرتا - علیاحضرتا

جشن فرخنده تاجگذاری اعلیحضرتین برای ملت ایران که سالها آرزومند

درک چنین روز مسعودی بود عیدی تاریخی و مبارک و روزی خجسته و مسرت

بخش و نشاطانگیز است زیرا پادشاهی تاج شاهنشاهی را با تارک خود زینت می‌بخشد که قلوب ملتش آکنده از مهر حقیقی و اعتقاد بدلسوزی و بشردوستی است و شهبانوی محبوبی تاجگذاری میکند که خیراندیشی و نیکوکاری ، پاکدلی و حسن خلق ، شایستگی و متانتش زبانزد خاص و عام است .

پادشاهی که در عرض بیست و شش سال سلطنت خود آنچنان تحولات عظیم و انقلاب اصیلی را بوجود آورده که ملت و مملکت را بمذارج عالی ترقی رسانده است و بالنتیجه در تمام شئون کشور اصلاحات و دگرگونیهای فراوانی صورت گرفته است .

امروز ملت ایران بیاس فداکاریها و تلاشهای مداوم شاهنشاه دادگستر آنچه در دل دارد در طبق اخلاص میگذارد و با غریب شادی بیخشن و سرور می‌پردازد و با صدای «جاوید شاه» مراتب وفاداری و ایمان و اخلاص واقعی خود را ظاهر میسازد .

اینک که بیاری خداوند یکتا افتخار درک چنین روز خجسته و مسعودی نصیب ما گردیده است فرصت را غنیمت می‌شمارد و با یکدنیا خوشوقتی و شادی از طرف خود و عموم نمایندگان مجلس سنا و بنمایندگی قاطبه ملت ایران با تقدیم عالیترین احساسات صادقانه این جشن فرخنده و با شکوه را به پیشگاه اعلیحضرتین از صمیم قلب تبریک و تهنیت عرض میکنم و از خداوند دوام عمر و بقاء سلطنت شاهنشاه آریامهر و سلامت و سعادت شهبانوی محبوب و والا حضرت ولایتعهد

اعلیحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران در حالیکه بدست مبارک شاهنشاه آریامهر تاج بر سر نهادند

عظمی راکه چشم و چراغ و نور دیدگان ملت ایران است مسئلت مینماید و از درگاه اعلائی پروردگار توانا خواستار است که سالیان دراز ملت ایران از پرتو وجود پربرکت و با مینمت شاهنشاه آریامهر برخوردار و بهره‌مند شده و قرین شادی و شادکامی و موفقیت و رفاه و سعادت بیشتری باشد.

متن تهنیت رئیس مجلس شورای ملی:

شاهنشاه آریامهر

در این روز پیروز که به پیروی از آئین کهن و سنت باستانی ایران بتأیید الهی اورنگ شاهنشاهی بزیور بیکر دلاور آن شاهنشاه بزرگ آراسته گشت و تاج کیانی از تارک تابناک آن فرزند برومند میهن و آن یادگار نامدار کورش و داریوش کبیر زب و زینتی دیگر و رونق و شکوهی از سر گرفت. خورشید اقبال بچهره آمال دوستان تابید و دیده بخت دشمنان در شب تار محنت بارشان خوابید. در این روز خجسته که دلها در سینه‌ها از مهر شاه می‌طپد چشمها از سیمای درخشان آن مظهر استقلال و عظمت ملی روشنی میگیرد. لبها بشادمانی این جشن بزرگ میخندند و دهانها دعا و ثنای آن شهیار توانا را از صمیم قلب بر زبان می‌آورد. روزی که نوری از وجود و سرور قلوب افراد ملت را از خرد و کلان و شهری و روستائی و زن و مرد روشنی بخشیده است.

روزی که دریائی از صفا و صمیمیت در سراسر کشور موج میزند و نسیم دل‌انگیزی از روشنی و داد و یکرنگی و اتحاد از همسو میوزد.

روزی که پیوند شاه و ملت با اجرای يك سنت فرخنده باستانی که آرزوی دیرین ملت ایران بود استوارتر و نیرومندتر میشود.

شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران بشادکامی و پیروزی تاج شاهنشاهی برس مینهند.

از پیشگاه مبارک اجازت می‌خواهد تا از جانب خود و هیأت رئیسه و نمایندگان مجلس و عموم افراد ملت ایران این مراسم باشکوه ملی را به پیشگاه مبارک آن پیشوای دادگستر و شهیار عدالت پرور و علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران و والاحضرت همایون ولایت‌مهد و خاندان جلیل سلطنت و عموم افراد ملت تبریک عرض کرده، صمیمانه برای سلامت عالیحضرتین و والاحضرت ولایت‌مهد دعا کند. دعائی که عموم ایرانیان هم‌زبان با فرشتگان آسمان برای استجاب آن بدرگاه حضرت احدیت آمین خواهند گفت.

شاهنشاه زنده و پایدار بماند تا نهالی راکه بدست پربرکت خود برای سعادت ملت خویش کاشته است آنطور که آرزو دارد و آرزو داریم بارور و برومند کند و بشمر برساند.

۱۱ - آقای دکتر صورتگر قصیده تاجگذاری را بعرض خواهند رساند

قصیده دکتر صورتگر

عالم آرا شد ز شاهنشاه ایران تاج و گاه
گیتی افروز آفتاب دودمان پهلوی
داریوشی داد و ینش کوروشی رای و خرد
ای ز داد و دانش و مردی گرفته از تو زب
رفته در دوران تو ییاد اندر خواب مرگ
جز تو ای شاه بلند اختر کس از شاهان ندید
تا شده دانش ز تو برخاک ایران نورپاش
هر چه بهر پیشرفت ملک اندیشی صواب
بر زن و بر مرد یکسان پرتو مهر تو تافت
ای بسا غنرنده رودا کلمت زیر مهار
زانسوی کارون فراتر، تا فراز هیرمند
ای زنه فرمانت صافی راه هرگون پیشرفت
کلك تو فرمان نویس و تیغ تو فرمانگزار
تا بخندد از پی نوروز مه اردیبهشت
بخت تو خندان و شهبانوی ایران شادکام
سال هرسانی ببار آید ترا نخل مسراد
تاج شاهنشاه و شهبانو جهان افروز باد

آریامهر آن شه دریا دل ایران پناه
نیک اندیش و نکو کردار شاه نیکخواه
اردشیری فتره و نوشیروانی دستگاه
در جهان تاج شهنشاهی و سربازی کلاه
رانکه بیداری بیاس کشور ای فرزانه شاه
با همه لشگر که داری دارد از دانش سپاه
بر نشسته جهل از فتر تو در روز سپاه
هر که زان اندیشه سر بیچند ندارد جز گناه
کت بداراد ایزد پاک از بد دوران نگاه
تا برویاند ز خاک خشک از هر سو گیاه
کشور از سعی تو آبادان و مردم در رفاه
و آن سه فرمان نوین روشنگر آن شاهراه
و آن دل داننده بر آن ایزدی فرمان گواه
تا بیاید پیش پیش ماه آبان مهرماه
ایزد بیچون ولیعهد ترا پشت و پناه
رور هر روری بیفزاید خدایت فتر و جاه
تا فروراند بر چرخ برین خورشید و ماه

۱۲ - در اینموقع شاهنشاه آریامهر خطاب به ملت ایران فرمایشاتی ایراد خواهند فرمود

۱۳ - والاحضرت شاهپورها هریک جلو رفته به عالیحضرتین تبریک عرض و بجای خود مراجعت خواهند نمود
تبرسه - هنگام ورود و خروج عالیحضرت شاهنشاه آریامهر به تالار موزه آهنگ مخصوص بوسیله خوانندگان وزارت فرهنگ و هنر خوانده خواهد شد.

«خطابه شاهنشاه آریامهر»

خداوند متعال را شکر گزارم، که بمن امکان داده است در مقام شاهنشاه ایران خدمتی را که در قدرت و توانائی من است نسبت بکشور و ملت خودم انجام دهم، و از درگاه احدیتش مسئلت دارم مرا در آینده نیز مانند گذشته در ادامه این خدمت موفق بدارم و ارشاد فرماید.

تنها هدف زندگی من ارتقاء روزافزون کشور و ملت ایران است، و آرزوی بجز این ندارم که استقلال و حاکمیت این مملکت را حفظ کنم، و ملت ایران را بیای مترقی‌ترین و سعادت‌مندترین جوامع جهان برسانم، و عظمت دیرینه این سرزمین و افتخارات تاریخی آن را تجدید کنم، و در این راه در آینده نیز مانند گذشته حتی از بذل جان دریغ نخواهم داشت.

در این هنگام که تاج سلطنت کهنسال‌ترین شاهنشاهی جهان را بر سر دارم، و برای نخستین بار در تاریخ، شهبانوی ایران نیز تاج بر سر نهاده است، خود را بیشتر از همیشه در کنار ملت عزیز شرافتمند و میهن‌پرست خویش احساس می‌کنم، و آرزو دارم که همواره لطف و عنایت کامله الهی شامل حال این ملت و مملکت باشد. برای من این احساس مایه خوشوقتی و مباهات است که امروزه من و ملت با پیوند قلبی ناگسستی بیکدیگر پیوسته‌ایم، و دست در دست هم در راهی که متضمن عظمت و ترقی و سعادت ایران است پیش می‌رویم.

بدروان پاک همه آنهائی که در طول هزاران سال با فداکاری و جانبازی خود استقلال و حاکمیت شاهنشاهی ایران را حفظ کردند و این ودیعه گرانبهارا بدست ما سپردند درود می‌فرستم، و از درگاه قادر متعال مسئلت دارم همه ما را توفیق عنایت فرماید که بنوبه خود کشوری سربلندتر و ملتی مترقی‌تر و جامعه‌ای سعادت‌مندتر بدست آیندگان خویش بسپاریم، و ولیعهد مرا نیز در مسئولیت خطیری که بعهده او نهاده شده است همواره یاری فرماید.

اعلیحضرت هما یون محمدرضا پهلوی شاهنشاه آریامهر
و علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران و الاحضرت رضا پهلوی
ولایتعهد پس از انجام تاجگذاری

بخش پنجم

۱ - اعلیحضرتین پس از انجام مراسم مذکور در بخش چهارم در حالی که تاج بسر و شنل بدوش دارند با همان تشریفات بترتیب زیر :

اول - اعلیحضرت شاهنشاه آریامهر

دوم - علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران بدون فاصله

سوم - والاحضرت همایون ولایتعهد

از تالار موزه خارج و از مدخل اصلی بکاخ گلستان تشریف فرما و پیاده از میان جمعیتی که در باغ تخت مرمرو خواهند ایستاد گذشته و در جلومیدان ارک بکالسکه های سلطنتی سوار و پس از عبور از خیابانهای زیر بکاخ مرمرو ترول اجلال میفرمایند :

میدان ارک - خیابان داور - خیابان باب همایون - ضلع جنوبی - شرقی و شمالی میدان سپه - خیابان فردوسی - خیابان شاهرضا - خیابان پهلوی کاخ مرمرو .

۲ - در تمام خیابانهای خط سیر گردانهای مذکوره در بخش یکم با دسته موزیک و پرچم ایستاده و موقع عبور موبک شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانو و والاحضرت همایون ولایتعهد ادای احترام خواهند نمود .

۳ - افراد دربان و پلیس فواصل بین گردانها را در خط سیر بطور کوچه وش پر خواهند نمود .

تبصره ۱ - تنظیم برنامه مراجعت خاندان جلیل سلطنتی و سایر مدعوین از تالار موزه و همچنین برنامه ملتزمین شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانو و والاحضرت ولایتعهد در مراجعت بعهد تشریفات شاهنشاهی خواهد بود .

تبصره ۲ - ترتیب و تنظیم و استقرار اتومبیل های مدعوین بعهد شهربانی کل کشور است .

بخش ششم

شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانوی ایران لحظه ای پس از تاجگذاری باتفاق والاحضرت ولایتعهد - والاحضرت شهبانو والاحضرت فرحناز - والاحضرت شمس و والاحضرت اشرف پهلوی

پخش ششم

جشنها و پذیرائیا

چهارم آبان ماه

- ۱- شام علیاحضرت ملکه پهلوی در کاخ مرمر .
- ۲- تشریف‌فرمائی به تالار رودکی .

پنجم آبان ماه

- ۱- بعد از ظهر مراسم رژه ارتش (طبق برنامه) .
- ۲- شام نخست وزیر در کاخ وزارت امور خارجه .
- ۳- تشریف‌فرمائی به تالار رودکی .

ششم آبان ماه

- ۱- شب‌نشینی از طرف وزیر دربار شاهنشاهی در هتل هیلتن .

هشتم آبان ماه

- ۱- بعد از ظهر تشریف‌فرمائی شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانو به نمایشگاه وزارت اقتصاد .
- ۲- شام ارتش شاهنشاهی در باشگاه افسران .
- ۳- تشریف‌فرمائی به تالار رودکی .

نهم آبان ماه

- ۱- بعد از ظهر نمایشهای ورزشی با شرکت ورزشکاران و پیش‌آهنگان .
- ۲- تشریف‌فرمائی به تالار رودکی .

دهم آبان ماه

- ۱- قبل از ظهر عزیمت شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانو به مشهد برای زیارت مرقد مطهر حضرت امام رضا که مقارن باروزمبعث حضرت رسول اکرم صلوٰة الله وسلامه وعلیه است .
- ۲- تشریف‌فرمائی به تالار رودکی .

یازدهم آبان ماه

- ۱- بعد از ظهر تشریف‌فرمائی شاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانو به میدان شاهنشاهی برای نصب لوحه یادبود (شهید) .
- ۲- تشریف‌فرمائی به تالار رودکی .

شهرداری تهران از پنجم آبان ماه تا یک هفته در پارک شهر وسائل تفریحی برای مردم پایتخت فراهم خواهد نمود .

تاج پهلوی

چون اعلیحضرت رضاشاه بزرگ هنگام تاجگذاری نخواستند از تاجی که یادگار دوران قاجار بود استفاده کنند لذا فرمان ساختن تاج پهلوی صادر شد. تاج پهلوی همان تاجی است که امروز بر تارک شاهنشاه آریامهر درخشیدن آغاز کرده است.

تاج پهلوی

تاج پهلوی از طلا و نقره ساخته شده و مرصع بیا الماسهای برلیان درشت و تخمه‌های زمرد و یاقوت کبود و مروارید میباشد و در قبه آن يك تخمه زمرد درشت و بی‌مانند نشانه شده است. تاج پهلوی در چهار طرف دارای چهار کنگره پله پله بشکل تاج شاهنشاهان ساسانی است که در وسط و زیر کنگره پیشین آن خورشید زرین باشعاعهای الماس نشان و تخمه الماس زرد در پشت نصب شده و در پشت همین کنگره جقه پایه دار و در پشت آن پسر قو قرار دارد.

در روی تاج پهلوی ۳۳۸۰ قطعه الماس بوزن ۱۱۴۴ قیراط، ۵ قطعه زمرد بوزن ۱۹۹ قیراط و ۲ قطعه یاقوت بوزن ۱۹ قیراط و ۳۶۸ جقه مروارید غلطان نشانه شده است.

وزن تاج از زر و گوهر و مخمل رویه‌مرفته ۴۴۴ مثقال یعنی در حدود دو کیلو و هشتاد گرم است. این تاج را در سال ۱۳۰۴ خورشیدی گروهی از جواهر سازان ایران زیر نظر سراج الدین جواهری ساختند.

تخت نادری

تخت نادری در میان اسباب و اثاثه تاجگذاری سرگذشتی جالب دارد.

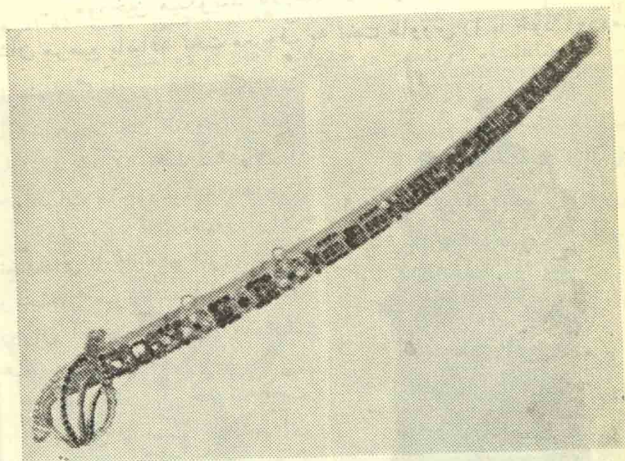
مورخین میگویند نادرشاه از هندوستان ۹ تخت جواهر- نشان مرصع باضافه تخت معروف به تخت طاووس را با خود آورده.

تخت نادری

پاره‌ای دیگر از مورخین میگویند نادرشاه به تخت طاووس آنقدر علاقمند شد که تخت دیگری با جواهرات موجود شبیه آن ساخت ولی باید گفت امروز از آن تخت‌های نادری هیچ اثری نیست و احتمال می‌رود که این آثار در دوران آشوب و بلوای پابان قرن هیجدهم از بین رفته باشد. تخت فعلی گرچه به تخت نادری معروف است اما رابطه‌ای با نادرشاه بزرگ ندارد ظاهراً این تخت در زمان فتحعلیشاه قاجار ساخته شده کتیبه‌های تخت نیز مؤید این نظر است. قصد فتحعلیشاه از ساختن این تخت نشان دادن ثروت و شکوه و جلال دربار خود بعموم بوده است و چون اغلب سفرای خارجی در بیلاقات اطراف پایتخت بحضور او می‌رسیدند این تخت بصورت قطعات جداگانه ساخته شده که به آسانی قابل حمل و نقل باشد قطعات این تخت جمعاً ۱۲ پارچه است و تعداد جواهراتی که برای ساختمان آن بکار رفته ۲۶۷۳۳ قطعه است.

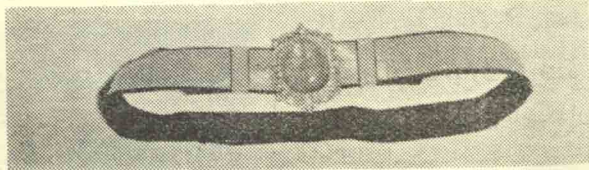
شمشیر سلطنتی

شمشیر جواهر شاهنشاه با دسته و غلاف و نقاب حافظه تمام زرین مرصع به زمرد و لعل یا قوت و الماس درشت، که جمعا ۲۱۴ قطعه زمرد و ۶۴ قطعه لعل و ۴ قطعه یا قوت کبود و ۲۷۵ یا قوت سرخ و ۱۳۳۸۴ قطعه الماس در آن بکار رفته است

کمر بند زرین

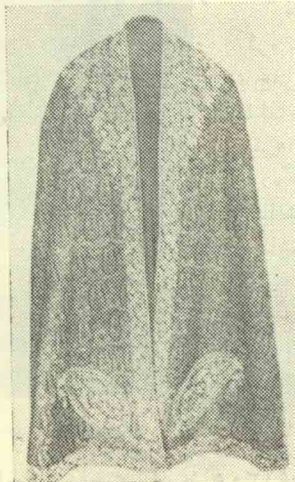
کمر بند زرین که بر کمر شاهنشاه آریا مهر میدرخشد از يك تخمه زمرد درشت بشکل بیضی بوزن ۱۷۵/۵ قیراط ساخته شده و در دور آن ۶۰ قطعه الماس برلیان و ۱۴۵ قطعه الماس

کمر بند زرین

فلامک ساخته شده. بند زربافت آن بطول ۱۱۶ سانتیمتر و پهنای آن ۴ سانتیمتر است در دو سر کمر بند لوله‌های متعدد برای کوتاه و بلند کردن آن و میله‌های زرین دیگر نصب شده است. اعلیحضرت رضا شاه بزرگ نیز هنگام تاجگذاری آنرا بکمر خود بستند.

شنل اعلیحضرت شاهنشاه

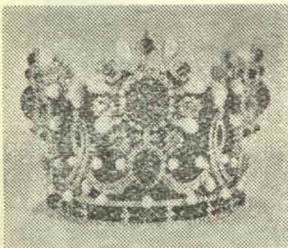
شنل اعلیحضرت شاهنشاه

شنل سلطنتی که در مراسم تاجگذاری مورد استفاده شاهنشاه آریا مهر قرار گرفت از شال ترمه زمینه سفید بته چقه‌ای درشت اعلی است که حاشیه آن به پهنای ۶ سانتیمتر مروارید و مقتول دوزی شده است.

این شنل اولین بار برای تاجگذاری اعلیحضرت رضا شاه بزرگ ساخته شد و مورد استفاده قرار گرفت، وزن مرواریدهای شنل سلطنتی ۳۶۶/۲۱ مثقال است.

تاج علیاحضرت فرح پهلوی شهبانوی ایران

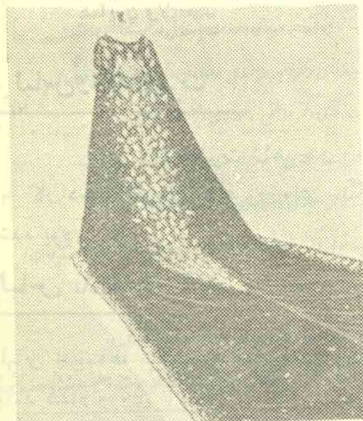
برای ساختن تاج شهبانوی ایران مدت‌ها قبل از شروع تاجگذاری از «پیر آریل» توسط سفیر ایران در پاریس و رئیس بانک مرکزی ایران ملاقاتی بعمل آمد. دو شخصیت ایرانی از وی

خواستار گردیدند که طرح‌هایی برای تاجگذاری ملکه ایران تهیه نماید. چند ماهی گذشت و سرانجام از ۵۰ طرح ارسالی علیاحضرت شهبانو فرح پهلوی که خودشناسی بزرگ بشمار می‌روند طرح «وان کلیف» را انتخاب فرمودند.

مجموعاً ۱۶۴۶ قطعه جواهر مشتمل بر ۱۴۶۹ برلیان ۳۶ یاقوت ۳۶ زمرد و ۱۰۵ دانه مروارید در تاج شهبانوی ایران گنجانیده شد

شنل و لباس علیاحضرت شهبانوی ایران

شنل علیاحضرت شهبانوی ایران

دور آن را پوست سفیدی زینت میداد و پشت شنل با کار دستی طلائی رنگ بشکل تاج دوخته شده و طرح و کار دستی از بته جقه‌های قدیمی ایران الهام گرفته شده و با سنگ‌های سبز و قرمز تزیین شده بود.

جزئیات طرح لباس مخصوص علیاحضرت شهبانو فرح در روز تاجگذاری که بدست کارگران و استادکاران ایرانی طراحی و بطرز بسیار زیبایی دوخته شده بود بشرح زیر است. لباس از دوش سفید با آستین بلند گشاد و ساده با دنباله بلندی بطول ۶ متر.

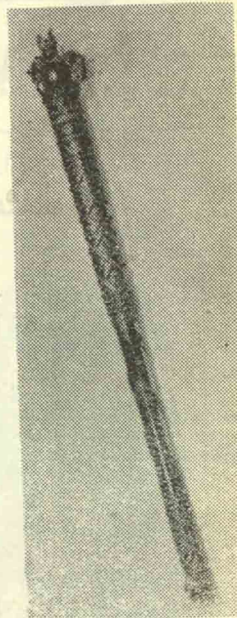
شنل از مخمل سبز

پر رنگی بود که دور تا

عصای سلطنتی

عصای سلطنتی که شاهنشاه تاجدار، بدست مبارک گرفتند از طلائی مرصع است و اهدائی اهالی آذربایجان در موقع تاجگذاری اعلیحضرت رضاشاه بزرگ به آن شاهنشاه است.

عصای اهدائی اهالی آذربایجان بطول ۷۹ سانتیمتر مرصع بالماس است درس آن باطلائی ساده کره مدوری است که بخطوط و تقسیمات جغرافیائی منقسم و قطعات پنجگانه کره زمین و اسامی آنها را روی آن حک کرده اند.

عصای سلطنتی

سه‌شیر و خورشید مجسم در اطراف کره ساخته‌اند که شیرها با دست راست تاج مرصع لب‌کنگره را که دو تل مرصع با لباس دارد گرفته‌اند و از زیر پای شیرها بطول ۹/۵ سانتیمتر هشت‌رديف دوره که بواسطه زره‌های طلا از یکدیگر جدا شده است شبیه گلبرگ مرصع بالماس می‌باشد و در دوره آن آبه‌ای از قرآن مجید و اشعاری در مدح رضاشاه بزرگ حک شده و در ذیل آن جمله زیر ذکر شده است.

تقدیرم از طرف جانشاران اهالی

آذربایجان به پیشگاه مقدس اعلیحضرت

همایون، ساخت تبریز ۱۳۰۵ شمسی.